

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2026

Chișinău

Cu privire aprobarea Programul național pentru învățarea limbii române pentru anii 2026-2028

În temeiul prevederilor art. 10 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634) și în conformitate cu Programul de guvernare „Moldova vremurilor bune”, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028 (se anexează).
2. Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Guvernului anual, până la data de 1 martie, raportul privind executarea Programul național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028.
3. Finanțarea acțiunilor prevăzute în prezenta hotărâre se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților/instituțiilor implicate, precum și din alte surse, conform legislației.
4. Controlul asupra exercitării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

**Ministrul educației
și cercetării
Dan Perciun**

PROGRAMUL NAȚIONAL pentru învățarea limbii române pentru anii 2026 - 2028

Capitolul I. CADRU CONCEPTUAL ȘI STRATEGIC PENTRU PROMOVAREA LIMBII ROMÂNE

Secțiunea 1.1. Introducere

1. Programul național pentru învățarea limbii române pentru anii 2026–2028 (în continuare – Programul) stabilește direcțiile prioritare de dezvoltare și consolidare a competențelor lingvistice în limba română, în scopul asigurării unei comunicări eficiente și al unei integrări sociale durabile pentru toți locuitorii Republicii Moldova — indiferent de vârstă, origine etnică, statut juridic sau profesional. Programul contribuie la realizarea obiectivelor naționale privind coeziunea socială, incluziunea lingvistică și afirmarea identității civice, în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană.
2. Programul constituie un instrument strategic de promovare a limbii române ca factor de unitate civică, incluziune socială și afirmare europeană a Republicii Moldova, având ca finalitate consolidarea unei societăți coezive, deschise și participative, în care limba română funcționează ca principal mijloc de comunicare publică și interetnică, facilitând participarea civică, accesul echitabil la educație și integrarea socială și profesională.
3. Diversitatea culturală și lingvistică a Republicii Moldova influențează semnificativ relațiile interumane, comunicarea interculturală și procesele de integrare socială și profesională a minorităților naționale. De-a lungul timpului, s-a conturat o tradiție de conviețuire bazată pe cooperare, respect reciproc și înțelegere între diferitele comunități etnice. În prezent, se observă o creștere constantă a deschiderii minorităților naționale față de învățarea și utilizarea limbii române, reflectând dorința tot mai accentuată de integrare activă într-o societate consolidată, prin participare civică și implicare în viața socială și culturală a țării.
4. Prin implementarea Programului se urmărește crearea unui cadru coerent de politici lingvistice care să asigure calitatea procesului de predare–învățare a limbii române la toate nivelurile educaționale, formarea inițială și continuă a cadrelor didactice, diversificarea și modernizarea resurselor educaționale, precum și extinderea oportunităților de învățare a limbii române pe tot parcursul vieții pentru diferite categorii de beneficiari, inclusiv adulți.
5. Elaborarea prezentului Program a fost determinată de un ansamblu de factori care reflectă evoluțiile sociale, educaționale și geopolitice din ultimii ani. În primul rând, diversitatea lingvistică și culturală a societății impune consolidarea coeziunii sociale și a dialogului intercultural prin crearea unor mecanisme eficiente de învățare și utilizare a limbii române ca limbă de comunicare interetnică. Totodată, reformele curriculare aflate în desfășurare au generat

necesitatea actualizării resurselor educaționale și metodologice, astfel încât acestea să răspundă cerințelor moderne de predare și învățare într-un context multilingv.

6. Un alt factor determinant îl constituie procesul de integrare europeană, care presupune alinierea politicilor lingvistice și educaționale la standardele Uniunii Europene, consolidarea egalității de șanse și asigurarea accesului echitabil la educație pentru toate categoriile de populație. Contextul geopolitic actual, marcat de instabilitate regională, de aflusul de refugiați și de modificări demografice semnificative, a impus extinderea măsurilor de incluziune lingvistică și adaptarea ofertei educaționale la noile realități sociale și culturale.

7. Totodată, evaluarea implementării Programului pentru perioada 2023–2025 a evidențiat necesitatea continuării și consolidării intervențiilor în domenii-cheie, precum formarea cadrelor didactice, elaborarea și actualizarea materialelor didactice moderne, digitalizarea procesului educațional și dezvoltarea competențelor lingvistice ale adulților. În același timp, cererea socială în creștere pentru învățarea limbii române din partea minorităților naționale, a persoanelor revenite din diaspora, a refugiaților și a persoanelor apatride confirmă relevanța și actualitatea prezentului Program.

8. Programul este elaborat în baza prevederilor Codului educației al Republicii Moldova și în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia hotărârea Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. În acest temei, Programul reprezintă instrumentul de implementare a cadrului legal în domeniul educației și este elaborat în concordanță cu documentele de politici publice și cadrele strategice naționale relevante, reflectând angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană și fiind aliniat obiectivelor Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030. Programul se înscrie în direcțiile Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, ale proiectului Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”, precum și ale altor politici sectoriale relevante, inclusiv Programul privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1464/2016, și Programul pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022–2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 576/2022.

9. În completarea acestui cadru, Programul este aliniat documentelor strategice recente care susțin parcursul european și principiile echității și incluziunii sociale, inclusiv Programului Național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, și Programului de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023. De asemenea, Programul este corelat cu Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2023–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022, cu documentele UNESCO și ale Consiliului Europei privind educația multilingvă și interculturală, cu Recomandarea Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (Bruxelles, 2018), precum și cu Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată prin Legea nr. 382/2001.

10. Programul este ancorat în perspectiva dezvoltării durabile și a integrării europene a Republicii Moldova, orientându-se spre crearea unui sistem educațional incluziv, echitabil și modern,

capabil să răspundă nevoilor unei societăți plurilingve și diversificate cultural. În această viziune, învățarea limbii române este abordată ca un instrument esențial de integrare socială, mobilitate și consolidare a identității civice, dar și ca fundament al unei culturi a dialogului intercultural, în concordanță cu valorile democratice europene.

11. Prezentul Program este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în calitate de autoritate publică centrală de specialitate în domeniul educației, responsabilă de formularea, implementarea și monitorizarea politicilor naționale din acest sector. Documentul a fost elaborat în colaborare cu experți naționali și internaționali, cu participarea direcțiilor raionale și municipale de învățământ, a instituțiilor educaționale, precum și cu implicarea organizațiilor societății civile și a partenerilor de dezvoltare.

12. Programul va servi drept temei pentru elaborarea planurilor operaționale de activitate ale Ministerului Educației și Cercetării, ale structurilor teritoriale și ale instituțiilor de învățământ, asigurând coerența intervențiilor, utilizarea eficientă a resurselor și alinierea acestora la obiectivele naționale de promovare a limbii române, incluziune lingvistică și consolidare a coeziunii sociale.

13. Din perspectivă structurală, prezentul Program este conceput pe mai multe niveluri interdependente, care asigură o abordare coerentă și integrată a obiectivelor stabilite. Sarcinile specifice sunt detaliate în cadrul activităților strategice și al acțiunilor concrete planificate la nivel național, regional și instituțional, pentru care sunt stabilite responsabilitățile, termenele de realizare, indicatorii de progres și costurile estimate necesare implementării. Această structură permite monitorizarea eficientă a rezultatelor, corelarea activităților cu resursele disponibile și evaluarea impactului intervențiilor asupra consolidării competențelor lingvistice și a incluziunii sociale.

Secțiunea 1.2.

Concordanța cu Strategia Națională de Dezvoltare (SND-2030)

14. Programul este armonizat cu direcțiile Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, care plasează în centrul transformării societății îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea capitalului uman și consolidarea participării civice. Prin oferirea de oportunități reale de învățare a limbii române pentru persoane de toate vârstele, Programul contribuie direct la realizarea Obiectivului 3 al Strategiei, ce vizează asigurarea accesului echitabil la o educație relevantă și de calitate pe tot parcursul vieții, precum și la dezvoltarea competențelor necesare într-o societate modernă și competitivă.

15. În același timp, Programul răspunde Obiectivului 4 al Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, prin valorizarea patrimoniului cultural și lingvistic și prin stimularea participării active la viața comunitară. În acest context, învățarea limbii române este abordată nu doar ca un proces educațional, ci și ca un mijloc de consolidare a coeziunii sociale, de conectare între comunități și de afirmare a identității culturale comune, în deplină concordanță cu valorile europene.

16. Programul contribuie, totodată, la obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” privind guvernarea eficientă și construirea unei societăți sigure, echitabile și reziliente, prin dezvoltarea unui cadru educațional clar, accesibil și orientat spre

nevoile reale ale beneficiarilor. Acesta sprijină implementarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în parcursul său de integrare europeană, inclusiv prin modernizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice, implicarea diasporei și adaptarea ofertei educaționale la dinamica socială și la cerințele pieței muncii.

17. Prin ansamblul acestor intervenții, Programul se afirmă ca un instrument strategic esențial pentru realizarea obiectivelor Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și pentru edificarea unei societăți incluzive, prospere și profund europene, în care fiecare persoană beneficiază de acces echitabil la educație, cultură și de oportunitatea de a participa activ și responsabil la viața comunității.

Secțiunea 1.3.

Concordanța cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030”

18. Programul se aliază cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 114/2023, în mod special cu **Obiectivul general 5**, care vizează crearea unor medii de învățare eficiente, sigure și motivante pentru toți cetățenii. În acest cadru strategic, dezvoltarea competențelor lingvistice în limba română este tratată nu doar ca o cerință tehnică, ci ca o premisă esențială pentru participarea socială, pentru reducerea inegalităților și pentru promovarea educației pe tot parcursul vieții.

19. Programul susține direcțiile prioritare ale Strategiei „Educația 2030” prin modernizarea și diversificarea resurselor curriculare, prin promovarea unor medii de învățare inovatoare și accesibile, inclusiv în format digital, precum și prin optimizarea sistemului de evaluare a competențelor de comunicare în limba română. Prin intervențiile sale, Programul consolidează relevanța învățării pentru beneficiari, susținând utilizarea tehnologiilor interactive în procesul educațional și întărind capacitatea acestora de a răspunde provocărilor sociale, regionale și tehnologice ale prezentului.

20. În același timp, Programul promovează un cadru educațional incluziv, care asigură condiții adecvate pentru formarea și dezvoltarea tuturor categoriilor de beneficiari, indiferent de vârstă, etnie, statut socio-economic sau profil lingvistic. Prin acțiunile sale, Programul contribuie la crearea unor contexte de învățare prietenoase și echitabile și la îmbunătățirea rezultatelor de studiere a limbii române pentru elevii și tinerii alolingvi, sprijinind realizarea rezultatului strategic conform căruia, până în 2030, performanțele învățării vor crește cu cel puțin 20%, iar curriculumul va fi pe deplin orientat spre dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Astfel, Programul se integrează firesc în politicile educaționale ale Republicii Moldova, consolidând rolul limbii române ca vector de coeziune socială, dezvoltare personală și profesională și participare activă la viața comunității.

Secțiunea 1.4.

Concordanța cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)

21. Programul este aliniat Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 și contribuie în mod direct la realizarea ODD 4 – Educație de calitate și ODD 10 – Reducerea inegalităților. Prin asigurarea accesului echitabil la învățarea limbii române pentru minorități naționale, migranți, persoane strămutate, repatriați și alte grupuri vulnerabile, Programul creează condiții reale pentru

participarea activă la viața socială, educațională și profesională. În corelare cu Ținta 4.7, măsurile prevăd promovarea educației interculturale, a respectului pentru diversitate și dezvoltarea competențelor civice și sociale necesare într-o societate democratică și pluralistă. Limba română este tratată ca instrument esențial de comunicare, integrare și acces la oportunități.

22. În conformitate cu Ținta 4.c, Programul contribuie la consolidarea capacităților cadrelor didactice care predau limba română ca limbă nematernă sau limbă de integrare. Acțiunile includ formarea profesională continuă, elaborarea de resurse metodologice moderne și schimbul de bune practici, în vederea adaptării procesului educațional la diversitatea lingvistică și culturală a beneficiarilor.

23. În raport cu ODD 10, Programul susține reducerea inegalităților prin dezvoltarea competențelor lingvistice care asigură acces egal la educație, servicii publice, piața muncii și participare civică. În concordanță cu Țintele 10.2 și 10.3, sunt prevăzute măsuri pentru eliminarea barierelor lingvistice și pentru sprijinirea integrării persoanelor vulnerabile. Totodată, în spiritul Țintei 10.7, Programul oferă un cadru coerent pentru învățarea limbii române de către persoanele aflate în mobilitate, facilitând integrarea sustenabilă și recunoașterea competențelor lingvistice dobândite.

24. Prin ansamblul intervențiilor sale, Programul sprijină edificarea unui sistem educațional incluziv și consolidarea coeziunii sociale, contribuind la dezvoltarea unei societăți în care diversitatea culturală este valorificată, iar toți cetățenii beneficiază de șanse egale de afirmare și dezvoltare.

Secțiunea 1.5.

Concordanța cu cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)

25. Din perspectiva finanțării, Programul este corelat cu proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu, fiind estimate necesitățile de resurse financiare pentru sectorul educațional în raport cu prioritățile stabilite. Planificarea financiară are la bază bugetul prevăzut și identifică, complementar, surse alternative de finanțare pentru implementarea măsurilor propuse. Costurile activităților sunt calculate în temeiul modelelor de simulare și al prognozelor bugetare disponibile.

Capitolul II.

SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI PROBLEMELE IDENTIFICATE

Secțiunea 2.1.

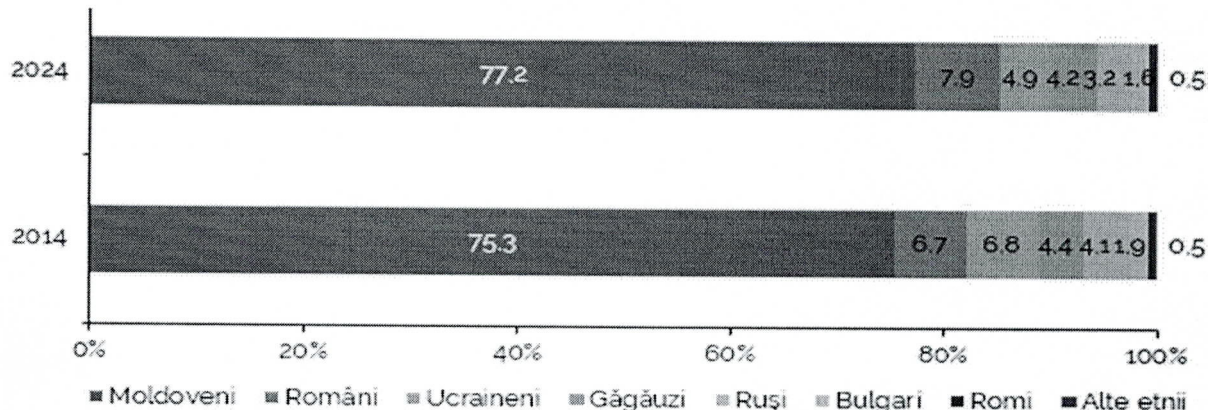
Context demografic

26. Contextul demografic al Republicii Moldova în perioada 2024–2025 este marcat de o diversitate etnică și lingvistică semnificativă, care influențează direct procesele de comunicare socială, coeziune comunitară și integrare educațională. Conform datelor Biroului Național de Statistică¹, populația cu

¹ https://statistica.gov.md/ro/rezultatele-preliminare-ale-recensamantului-populatiei-si-locuintelor-2024-10077_61626.html

reședință obișnuită este estimată la 2 423,3 mii persoane la data de 01.01.2024. Totodată, rezultatele preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor 2024 evidențiază caracterul multiethnic al societății: 77,2% dintre respondenți s-au declarat moldoveni, 7,9% români, 4,9% ucraineni, 4,2% găgăuzi, 3,2% ruși, 1,6% bulgari și 0,4% romi. Această structură demografică subliniază necesitatea unor politici educaționale și lingvistice care să faciliteze învățarea limbii române ca limbă de comunicare comună, respectând și valorificând diversitatea culturală a Republicii Moldova.”

Structura populației pe etnie: recensămintele 2024 și 2014, %

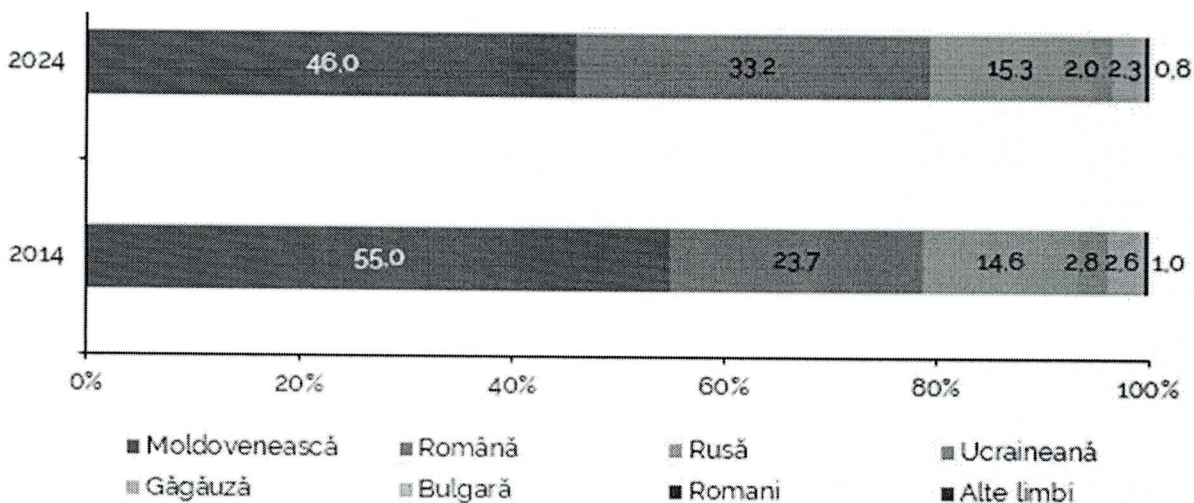

27. Datele recensământului din 2024 indică faptul că populația majoritară, formată din persoane care s-au declarat moldoveni sau români, reprezintă aproximativ 85,1% din totalul populației care și-a declarat etnia. Comparativ cu recensământul din 2014, la cel din 2024 se constată creșterea ponderii populației care s-a declarat ca moldoveni (de la 75,3% la 77,2%), români (de la 6,7% la 7,9%) și romi (de la 0,3% la 0,4%). Celelalte etnii înregistrează o scădere a proporției în total populație: ucrainenii de la 6,8% la 4,9%, rușii de la 4,1% la 3,2%, găgăuzii de la 4,4% la 4,2% și bulgarii de la 1,9% la 1,6%. Alte etnii însumează 0,5% din total populație care au declarat etnia.

28. Aceste schimbări demografice majore au implicații semnificative pentru politica de integrare și pentru necesitatea de a dezvolta programe educaționale care să sprijine învățarea limbii române și accesul la surse de informare credibile pentru toți cetățenii, inclusiv pentru minoritățile naționale, în vederea consolidării coeziunii sociale și a unității civice.

29. Conform declarațiilor populației recenzate în 2024, distribuția limbilor vorbite de obicei confirmă un peisaj lingvistic divers: 46,0% dintre respondenți au indicat limba moldovenească, 33,2% limba română, iar 15,3% limba rusă, în timp ce limbile găgăuză, ucraineană, bulgară și romani sunt vorbite de 2,3%, 2%, 0,8% și respectiv 0,3% dintre respondenți. Această structură evidențiază prezența simultană a unei majorități care utilizează limba română în mod curent și a unor comunități minoritare semnificative, pentru care accesul la comunicare, informare și participare socială depinde în mare măsură de dezvoltarea competențelor de înțelegere și utilizare a limbii de stat. În acest context, Programul devine un instrument strategic pentru consolidarea incluziunii lingvistice, facilitarea dialogului intercultural și asigurarea unei participări active și echitabile a tuturor cetățenilor la viața socială, economică și civică a Republicii Moldova.

Structura populației după limba vorbită de obicei: recensămintele 2024 și 2014, %

Secțiunea 2.2 Context educațional

Subsecțiunea 2.2.1.

Învățământul preșcolar

30. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică², în anul 2024 în Republica Moldova au fost înregistrate 1 469 de instituții de educație timpurie, dintre care 1 180 cu instruire în limba română și 191 cu instruire în limba rusă, iar alte 98 de instituții cu instruire în mai multe limbi. În instituțiile de educație timpurie au fost înmatriculați cca 127 154 de copii, dintre care 108 212 copii (85,1%) în grupe cu predare în limba română, iar 18 942 copii (14,9%) în grupe cu predare în limba rusă. Această structură evidențiază existența unui segment constant și semnificativ de copii care își desfășoară educația timpurie într-un alt mediu lingvistic, confirmând necesitatea consolidării predării limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.

31. Predarea limbii române în grădinițe este structurată pe nivelurile de achiziție lingvistică Pre-A1.1, Pre-A1.2 și Pre-A1.3, corelate cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, ceea ce presupune o abordare progresivă și adaptată dezvoltării copiilor din grupele medie (4–5 ani), mare (5–6 ani) și pregătitoare (6–7 ani). Această etapizare urmărește formarea treptată a competențelor elementare de receptare și producere a mesajelor orale în limba română, ca bază pentru integrarea educațională ulterioară în învățământul primar.

32. Cadrul normativ național reglementează explicit studierea limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale. Procesul este organizat în baza Planului-cadru pentru învățământul preșcolar și a Curriculumului național la limba română pentru IET alolingve. Conform Planului-cadru, limba română constituie o activitate specifică obligatorie pentru grupele alolingve din grupele medie, mare și pregătitoare, fiind desfășurată organizat, pe subgrupe de 12–15 copii, cu un volum de patru activități săptămânale, realizate de profesorul de limbă română.

33. În prezent, procesul de predare a limbii române în grădinițele alolingve este susținut de un set de resurse educaționale aprobate, care include Curriculumul național la limba română pentru

² https://statistica.gov.md/ro/activitatea-institutiilor-de-educatie-timpurie-in-anul-2024-9454_61732.html

IET, ghidul metodologic pentru cadrele didactice, caiete de lucru pentru copii, manuale pentru predarea limbii române în educația timpurie, culegeri de poezii și povești, precum și materiale audio adaptate vârstei și contextului lingvistic al copiilor. Aceste resurse creează premisele necesare pentru formarea competențelor elementare de comunicare în limba română (nivel Pre-A1) și sprijină cadrele didactice în organizarea activităților educaționale. Cu toate acestea, experiența de implementare arată că existența acestor instrumente, deși esențială, nu este suficientă pentru a asigura rezultate uniforme și durabile la nivel de sistem.

34. În educația timpurie nu este instituit un sistem standardizat de evaluare a competențelor de limbă română, iar progresul copiilor este monitorizat preponderent prin observație pedagogică, raportată la nivelurile Pre-A1.1, Pre-A1.2 și Pre-A1.3. Deși acest model este adecvat particularităților vârstei preșcolare, el nu permite o monitorizare comparabilă și coerentă a achizițiilor lingvistice, ceea ce afectează fundamentarea tranziției către învățământul primar din perspectiva competențelor reale de comunicare în limba română. Datele și practicile educaționale confirmă, totodată, că nivelul de cunoaștere și utilizare a limbii române de către copiii din grădinițele alolingve rămâne încă scăzut, în pofida existenței cadrului normativ, curricular și a resurselor educaționale de bază. Această situație indică limitele capacității actuale a sistemului de a asigura o implementare uniformă și eficientă a curriculumului de limba română în educația timpurie și justifică necesitatea unor intervenții suplimentare, cu caracter sistemic.

35. Un factor determinant al dificultăților identificate în asigurarea predării limbii române în instituțiile de educație timpurie îl constituie deficitul de resurse umane calificate. În acest sens, prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 122/2025 a fost aprobată funcția de profesor de limbă română în instituțiile de educație timpurie, stabilită în proporție de 0,2 normă per grupă, în vederea consolidării competențelor lingvistice ale copiilor încă din etapa timpurie a educației.

36. În pofida acestui cadru normativ, situația actuală relevă un decalaj semnificativ între necesarul sistemului și disponibilitatea cadrelor didactice. La nivel național, în grădinițe sunt angajați în prezent 216 profesori de limbă română, în timp ce deficitul estimat se ridică la circa 90 de cadre didactice pentru această funcție.

37. Această situație este amplificată de necorelarea structurală dintre oferta de formare inițială și capacitatea de absorbție a sistemului educațional. Datele statistice din ultimii trei ani arată că, deși instituțiile de învățământ superior pregătesc anual, în medie, aproximativ 100 de absolvenți ai specialității limba și literatura română, doar circa 26 dintre aceștia se integrează efectiv în învățământul general. Situația este și mai critică în educația timpurie, unde, în pofida unui necesar estimat de aproximativ 90 de profesori de limbă română, nu s-a înregistrat nicio opțiune de angajare din partea absolvenților, fapt ce accentuează deficitul de personal calificat pentru acest nivel educațional.

38. În vederea suplinirii locurilor vacante și asigurării continuității procesului educațional, Ministerul Educației și Cercetării a dezvoltat programe de microcalificare, destinate educatorilor care cunosc limba română și doresc să ocupe funcția de profesor de limbă și literatură română în grădinițe, ca soluție tranzitorie de consolidare a resursei umane.

39. Același trend de necorelare între formarea inițială și integrarea pe piața muncii se atestă și în cazul specialității educație timpurie. Astfel, deși în ultimii ani instituțiile de învățământ superior formează anual, în medie, circa 280 de absolvenți ai programelor de studii în domeniu,

doar aproximativ 75 dintre aceștia optează pentru angajarea efectivă în instituțiile de educație timpurie. În același timp, necesarul estimat al sistemului depășește 260 de posturi vacante, ceea ce evidențiază un deficit major de personal, o capacitate redusă de ocupare a funcțiilor disponibile și un impact direct asupra continuității, stabilității și calității procesului educațional.

40. În acest context, Programul nu substituie cadrul normativ și resursele existente, ci le completează printr-un set coerent de instrumente suplimentare, orientate spre consolidarea curriculară, metodologică și instituțională a predării limbii române în educația timpurie. Aceste instrumente includ actualizarea curriculumului în conformitate cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și a materialelor didactice, extinderea formării continue și a microcalificărilor pentru cadrele didactice care aleg să devină profesori de limba română în grădinițele alolingve, elaborarea proiectelor didactice de lungă și scurtă durată pentru profesorii de limba română, precum și dezvoltarea inițiativelor de stimulare a limbajului, inclusiv extinderea programului „100 de povești citite” în grădinițele alolingve. Implementarea acestui set de măsuri va contribui la crearea unui mediu educațional mai coerent și mai favorabil dezvoltării competențelor de comunicare în limba română încă din primii ani de educație, asigurând premise mai solide pentru echitate educațională și integrare lingvistică timpurie.

Subsecțiunea 2.2.2.

Învățământul primar și secundar, ciclul I și ciclul II

41. Potrivit datelor SIME, în perioada 2023–2025 rețeaua instituțiilor de învățământ primar și secundar cu predare în limbile minorităților naționale a cunoscut variații minore, menținându-se, per ansamblu, la un nivel relativ stabil. Astfel, în anii 2023 și 2024 au funcționat constant 187 de instituții cu predare în limba rusă și 59 de instituții mixte (română–rusă), iar în anul 2025 s-a înregistrat o ușoară modificare structurală, respectiv 185 de instituții cu predare în limba rusă și 61 de instituții mixte. Această evoluție confirmă stabilitatea generală a segmentului alolingv și subliniază necesitatea menținerii și consolidării politicilor educaționale orientate spre asigurarea predării eficiente a limbii române în aceste instituții.

42. Numărul elevilor alolingvi din învățământul primar și secundar se menține la un nivel ridicat, cu o ușoară tendință de scădere. În anul de studii 2023–2024 erau înregistrați 62 874 de elevi alolingvi, organizați în 3 106 clase; în anul 2024–2025 – 62 742 de elevi în 3 039 clase, iar în anul 2025–2026 – 62 057 de elevi în 2 980 clase.

43. Disciplina Limba și literatura română în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale are statut de disciplină școlară obligatorie pentru toate treptele de instruire, în conformitate cu Codul educației al Republicii Moldova, art. 10 alin. (3), și este organizată în baza nivelurilor de competență lingvistică, care prevăd atingerea nivelului B1 la finalul ciclului gimnazial și a nivelului B2 la finalul ciclului liceal. Aceste niveluri sunt corelate cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și asigură o abordare progresivă și coerentă a predării limbii române pe parcursul învățământului general.

44. Cadrul normativ național reglementează studierea limbii române în instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale prin Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, document cu caracter obligatoriu, parte integrantă a Curriculumului național și aplicabil tuturor instituțiilor de învățământ general, publice și private din Republica Moldova. Acesta stabilește volumul de ore alocate disciplinei Limba și literatura română, distribuirea

acestora pe ani de studiu, precum și condițiile de organizare a procesului educațional, asigurând cadrul necesar realizării obiectivelor curriculare.

45. În vederea consolidării competențelor de comunicare în limba română ale elevilor alolingvi, pentru anul de studii 2025–2026, Planul-cadru de învățământ destinat elevilor de etnie ucraineană, găgăuză, bulgară și romă din clasele I–IX, cu instruire în limba rusă, aprobat prin Ordinul MEC nr. 266/2025, prevede alocarea unei ore suplimentare pe săptămână la disciplina Limba și literatura română. Această măsură reflectă orientarea politicilor educaționale spre consolidarea predării limbii române în învățământul alolingv și sprijinirea integrării lingvistice a elevilor pe parcursul învățământului general.

46. Totodată, analiza încărcăturii curriculare indică faptul că, în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale, volumul săptămânal de ore este, în ansamblu, cu aproximativ 20% mai mare comparativ cu instituțiile cu predare în limba română, ceea ce generează o presiune suplimentară asupra elevilor și a cadrelor didactice, în special în contextul studierii limbii române ca limbă nematernă.

47. Procesul de predare a limbii române în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale este susținut de resurse educaționale existente, inclusiv curriculumul național, manuale și ghiduri metodologice. Totodată, analiza Curriculumului la disciplina Limba și literatura română pentru instituțiile alolingve evidențiază necesitatea unei modernizări substanțiale, astfel încât procesul educațional să fie coerent, centrat pe competențe și orientat spre comunicare funcțională, în concordanță cu standardele europene și cu evoluțiile societății contemporane.

48. Revizuirea curriculumului la disciplina Limba și literatura română pentru alolingvi, în contextul consolidării reformei curriculare, vizează reconceptualizarea procesului educațional la clasă prin organizarea activităților didactice în subgrupe, utilizarea descriptorilor CECRL, aplicarea metodelor interactive și orientarea predării de la acumularea de conținuturi spre formarea competențelor de comunicare. În paralel, este necesară accelerarea elaborării și disponibilizării resurselor didactice moderne, aliniate la structura pe competențe și calibrate pentru nivelurile A1–B2, care să sprijine aplicarea unitară a curriculumului în instituțiile de învățământ alolingve.

49. Potrivit Raportului ANCE³, rezultatele testării naționale la limba și literatura română pentru elevii alolingvi din învățământul primar au înregistrat, în perioada 2023–2025, o distribuție relativ constantă. În sesiunea 2025, din totalul de 6166 elevi, 2065 au obținut calificativul „foarte bine”, 2505 „bine”, 1594 „suficient”, iar doar 2 „insuficient”, tendință confirmată și de sesiunile anterioare. Această stabilitate sugerează o achiziție relativ uniformă a competențelor fundamentale, însă evaluarea vizează exclusiv competențele scrise, fără a include audierea sau comunicarea orală, ceea ce limitează validitatea imaginii de ansamblu asupra competenței lingvistice reale.

50. La finalul ciclului gimnazial, evoluția performanțelor relevă variații semnificative. Rata de promovare la limba română a elevilor alolingvi a fost de 99,77% în 2023, 98,49% în 2024 și 76,21% în 2025, în timp ce media generală a scăzut de la 6,92 la 5,93. În sesiunea 2025, examenul s-a desfășurat în condiții de transparență consolidată, cu monitorizare externă și proceduri uniforme de supraveghere, ceea ce conferă credibilitate rezultatelor și reduce posibilitatea unor influențe neacademice asupra performanțelor. Chiar și în aceste condiții, variațiile semnificative

³ https://ance.gov.md/sites/default/files/raport_examene_2025.pdf

ale notelor sugerează dificultăți persistente în achiziția competențelor de comunicare în limba română și evidențiază lipsa unei corelări clare între cerințele curriculare, nivelurile CECRL și instrumentele de evaluare utilizate în prezent.

51. La examenul național de bacalaureat, rata de promovare la limba și literatura română în rândul candidaților alolingvi se menține înaltă: 97,79% în 2023, 98,36% în 2024 și 98,80% în 2025, iar nota medie evoluează ușor ascendent: 6,57 în 2023, 6,59 în 2024 și 6,69 în 2025. Sesiunea 2025 a fost organizată în condiții de transparență sporită, cu monitorizare externă, practici de supraveghere standardizate și proceduri de control consolidate, ceea ce conferă credibilitate rezultatelor obținute și confirmă integritatea procesului de evaluare. Cu toate acestea, examenul rămâne centrat pe proba scrisă, fără a evalua competențele orale și receptive, esențiale în raport cu CECRL.

52. În prezent, corelarea dintre notele școlare și nivelurile de competență lingvistică definite de CECRL nu este explicit reglementată, ceea ce limitează monitorizarea progresului lingvistic și aplicarea consecventă a unui curriculum orientat pe competențe. Lipsa unor corespondențe clare între pragurile de notare și nivelurile CECRL, inclusiv în cazul nivelului B2 preconizat la finalul învățământului liceal, afectează coerența sistemului de evaluare.

53. Adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 476 din 30 iulie 2025 privind certificarea competențelor de comunicare în limba română reprezintă un pas important pentru standardizarea evaluării în raport cu CECRL și creează premisele calibrării evaluărilor școlare la niveluri de competență clar definite. În acest context, Programul asigură integrarea coerentă a reformelor de evaluare în predarea limbii române în școlile alolingve, prin stabilirea țintelor de competență (B1, B2), armonizarea curriculumului cu CECRL și corelarea rezultatelor evaluărilor școlare cu mecanismele de certificare, contribuind astfel la reflectarea nivelului real de competență lingvistică a elevilor.

54. Analiza resursei umane din învățământul general, bazată pe datele statistice din ultimii trei ani, evidențiază un dezechilibru structural atât între formarea inițială a cadrelor didactice de specialitate și integrarea efectivă a acestora în instituțiile de învățământ primar și secundar, ciclul I și ciclul II, cât și în structura calificărilor profesionale ale personalului existent. Din totalul de 843 de cadre didactice care predau limba română, doar 67 dețin grad didactic superior, 171 sunt titulare ale gradului didactic I și 382 ale gradului didactic II, în timp ce un număr semnificativ, respectiv 233 de cadre didactice, nu dețin niciun grad didactic. Această distribuție reflectă o concentrare majoritară la nivelul gradului didactic II și o pondere redusă a cadrelor didactice cu grade superioare, ceea ce indică un nivel insuficient de progres profesional și de valorizare a carierei didactice. În paralel, deși instituțiile de învățământ superior pregătesc anual, în medie, aproximativ 100 de absolvenți ai specialității Limba și literatura română (101 în 2023, 105 în 2024 și 95 în 2025), doar aproximativ un sfert dintre aceștia se angajează în sistemul educațional (26 de absolvenți în 2023, 28 în 2024 și 25 în 2025), în condițiile existenței unui necesar estimat de circa 110 posturi vacante. Această rată scăzută de inserție profesională, generează un deficit persistent de resursă umană calificată, cu efecte directe asupra continuității și calității predării limbii române, în special în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale.

55. În raport cu situația descrisă, Programul propune un set coerent de intervenții pentru consolidarea și reconfigurarea resursei umane, inclusiv prin inițiativa de a motiva cadrele didactice care predau limba română pentru a avansa în ierarhia gradelor didactice, ca instrument

strategic de creștere a calității profesionale și de retenție a personalului. Intervențiile vizează dezvoltarea programelor de recalificare destinate cadrelor didactice care optează pentru predarea limbii și literaturii române elevilor alolingvi, consolidarea competențelor de comunicare profesională în limba română ale profesorilor deja implicați în acest proces, în vederea creșterii nivelului de calificare până la C1 pentru o proporție semnificativă a personalului didactic din școlile alolingve, precum și stimularea progresului profesional prin sprijin instituțional pentru obținerea gradelor didactice superioare. Totodată, Programul prevede implementarea unor măsuri de motivare și retenție a tinerilor specialiști, inclusiv majorarea cuantumului bursei pentru studenții de la specialitatea Limba și literatura română, acordarea unei indemnizații de relocare și asigurarea transferurilor cu destinație specială pentru susținerea angajării și menținerii tinerilor profesori în sistemul educațional.

56. Educația multilingvă constituie o direcție strategică nouă pentru sistemul de învățământ și este reglementată prin cadrul normativ aprobat prin Ordinul MEC nr. 1427 din 13.08.2025, care stabilește Modelele de educație multilingvă, Planul de acțiuni pentru perioada 2025–2030 și Reglementările privind organizarea procesului educațional. Lansarea apelului pentru inițiative în domeniul educației multilingve a generat interes din partea instituțiilor de învățământ, fiind depuse dosare care vizează peste 25 de instituții din municipiile și raioanele Bălți, Edineț, UTA Găgăuzia, Taraclia, Ceadâr-Lunga și Călărași, cu implicarea a aproximativ 120 de clase, circa 2.900 de elevi din ciclurile primar, gimnazial și liceal și aproximativ 150 de cadre didactice. Analiza propunerilor evidențiază orientarea predominantă către predarea disciplinelor nonlingvistice în limba română, dezvoltarea competențelor cadrelor didactice pentru aplicarea abordării CLIL și necesitatea unor resurse didactice și digitale adaptate nivelurilor A1–B2, conturând astfel principalele direcții de intervenție la nivel de sistem.

57. În acest context, Programul propune un set de acțiuni strategice pentru extinderea și consolidarea educației multilingve în vederea întăririi utilizării funcționale a limbii române în școlile alolingve. Intervențiile vizează: dezvoltarea unui centru metodologic național în domeniul educației multilingve; consolidarea resursei umane prin integrarea educației multilingve și a abordării CLIL în programele universitare și de formare continuă; dezvoltarea unui cadru unitar de resurse educaționale pentru predarea disciplinelor nonlingvistice în limba română; instituirea unui sistem de certificare a competențelor lingvistice și didactice ale cadrelor didactice implicate în educația multilingvă; completarea fondurilor educaționale și a mediilor de învățare cu resurse în limba română; precum și implementarea unor mecanisme de motivare financiară, inclusiv introducerea unui spor salarial pentru predarea disciplinelor într-o limbă diferită de limba maternă. Aceste acțiuni asigură tranziția de la cadrul normativ la aplicarea sistemică a educației multilingve și contribuie la consolidarea competențelor de comunicare în limba română ale elevilor și cadrelor didactice alolingvi

Subsecțiunea 2.2.3.

Învățământul profesional tehnic

58. În învățământul profesional tehnic, structura lingvistică a populației școlare confirmă necesitatea consolidării competențelor de comunicare în limba română pentru un număr important de tineri aflați în formare. Conform datelor BNS, în Republica Moldova funcționează 81 de instituții de învățământ profesional tehnic, dintre care 29 includ programe cu predare în limba rusă. Deși limba română constituie limba principală de instruire, instituțiile pot, în limitele

planurilor de înmatriculare, organiza grupe cu predare în limba rusă, în funcție de profilul local și de necesitățile comunității. În anul de studii 2025–2026, în aceste instituții au fost înmatriculați 51.234 de elevi: 45.439 studiază în limba română, 5.795 în limba rusă, ceea ce evidențiază existența unui segment semnificativ de elevi alolingvi care au nevoie de sprijin lingvistic suplimentar pentru a parcurge cu succes programele de formare profesională.

59. Această realitate demografică și educațională plasează Programul într-un rol esențial pentru tranziția tinerilor către piața muncii și pentru participarea lor activă în societate. Elevii din sistemul profesional tehnic au nevoie de competențe lingvistice funcționale în limba română pentru a accesa documentația tehnică, pentru a interacționa eficient în mediul profesional, pentru a participa la evaluările de certificare și pentru a beneficia de mobilitatea profesională. În acest context, devine necesară consolidarea cadrului curricular și metodologic destinat învățării limbii române ca limbă non-maternă, dezvoltarea resurselor didactice adaptate nivelurilor de competență și formarea continuă a cadrelor didactice din aceste instituții.

60. În învățământul profesional tehnic, evaluarea competențelor de comunicare în limba română are un statut opțional, fiind realizată la nivel instituțional în funcție de profilul programelor și de necesitățile elevilor. Deși această flexibilitate permite adaptarea la specificul divers al calificărilor profesionale, lipsa unui mecanism uniform de evaluare îngreunează monitorizarea progresului lingvistic al elevilor alolingvi și identificarea necesarului real de sprijin. Introducerea unor instrumente de evaluare calibrate pe descriptorii CECRL, ar contribui la estimarea mai exactă a nivelului funcțional de utilizare a limbii române și la corelarea acestuia cu cerințele pieței muncii și ale certificărilor profesionale.

Subsecțiunea 2.2.4.

Învățământul superior

61. În anul de studii 2025–2026, rețeaua instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova cuprinde 16 universități, dintre care 12 publice și 4 private. Limba română reprezintă limba principală de instruire, iar în limitele planurilor de admitere pot fi organizate grupe cu predare în limbile rusă, engleză, franceză sau germană. Universitatea de Stat din Comrat își desfășoară activitatea în limba rusă, iar Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți formează grupe mixte, cu instruire și evaluare atât în limba română, cât și în limba rusă.

62. Din totalul studenților înmatriculați în 2025 la ciclul I, aproximativ 10 714 studenți (77%) au optat pentru limba română ca limbă de instruire, iar 2 923 (21%) pentru limba rusă, alți 284 pentru alte limbi. Această structură confirmă prevalarea limbii române în învățământul superior, dar indică și existența unui segment important de studenți alolingvi care necesită sprijin adecvat pentru integrarea academică.

63. Pentru acești studenți, nivelul competențelor de comunicare în limba română influențează direct accesul la cursuri, reușita la evaluări, utilizarea resurselor universitare și integrarea profesională ulterioară. În acest sens, Programul contribuie la dezvoltarea unor mecanisme flexibile de sprijin și, acolo unde este cazul, de certificare opțională a competențelor lingvistice, în concordanță cu standardele europene și cerințele actuale ale pieței muncii.

Subsecțiunea 2.2.5.

Sprijin lingvistic pentru copiii reveniți din diaspora/străini

64. Importanța asigurării continuității în învățarea limbii române pentru copiii aflați peste hotare este tot mai evidentă în contextul mobilității crescute a familiilor. În afara țării funcționează diverse Centre Educaționale din Diaspora sau inițiative private care oferă activități educaționale în limba română, însă acestea operează independent, fără coordonare instituțională sau integrare într-un cadru curricular național. Ca urmare, accesul copiilor la cursuri depinde de resursele comunităților locale și variază semnificativ de la o țară la alta. Conform datelor din SIME, 8257 de elevi reveniți din diaspora sunt în prezent înmatriculați în sistemul educațional național, iar nivelul lor de pregătire lingvistică este neuniform, ceea ce poate influența ritmul de adaptare și necesită sprijin suplimentar din partea școlilor.

Subsecțiunea 2.2.6.

Contextul educației pe tot parcursul vieții

65. Anul 2023 a marcat o etapă esențială în implementarea Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, prin realizarea unor acțiuni complexe axate pe dezvoltarea curriculară, formarea profesională și extinderea oportunităților de instruire.

66. Un obiectiv central al anului 2023 a fost modernizarea viziunii didactice și alinierea ei la standardele europene. În acest sens, a fost elaborată și aprobată Concepția de educație multilingvă pentru sistemul de învățământ din Republica Moldova. De asemenea, s-a dezvoltat Concepția didactică a disciplinei limba și literatura română în acord cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). Pentru a asigura o evaluare obiectivă și standardizată, au fost elaborate Standarde de eficiență a învățării pentru disciplina limba și literatura română în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale, precum și modele de teste de evaluare a competențelor lingvistice adaptate cerințelor pieței muncii.

67. Eforturile de dezvoltare curriculară s-au concentrat pe crearea de resurse specifice pentru diferite categorii de vârstă. S-a elaborat și aprobat, conform Ordinului MECC nr. 804 din 30.06.2023, Curriculumul la limba română și Ghidul de implementare aferent (un document de 71 de pagini) pentru populația adultă din rândul minorităților naționale. Pentru a sprijini învățarea timpurie a limbii, au fost elaborate caietul de lucru pentru studierea limbii române în grupa mare și, complementar, materiale didactice (manual și caiet de lucru) pentru grupa medie, ambele în conformitate cu Curriculumul național pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.

68. Rezultatele cele mai palpabile se regăsesc în numărul mare de beneficiari direcți. Au fost organizate cursuri gratuite de învățare a limbii române pentru diverse categorii profesionale (justiție, medicină, economie, educație, personal auxiliar), reușind să instruiască un total de 25 000 de persoane adulte. Au fost organizate tabere de odihnă cu program educațional complex în limba română și de imersiune culturală, incluzând circa 1200 de copii elevi, 712 cadre didactice și adulți alolingvi.

69. Programul de formare lingvistică a cunoscut o expansiune rapidă și bine gestionată între 2023 și 2024, urmând o tendință de consolidare și adaptare în 2025.

70. Anul 2023 a servit ca bază, înregistrând 6.513 înscriși, cu zona SUD-EST ca pol principal de atracție. Rata de succes a fost remarcabilă, cu un procent de absolvire de peste 88%, indicând o calitate constantă a cursurilor. Oferta s-a concentrat pe nivelurile inițiale (A1 și A2).

Zona	Anul	Total înscriși	Total absolvenți	Nivelul A1	Nivelul A2	Nivelul B1	Nr. refugiați/ străin	Sex (M)	Sex (F)	Certificați INTERN/ Abandon
NORD	2023	1240	1193	1024	169	0	0	159	1034	47
CENTRU	2023	1866	1436	862	574	0	0	376	1060	430
SUD-EST	2023	2248	2136	1552	584	0	0	375	1761	112
DISTANȚĂ	2023	1159	976	552	424	0	0	152	824	183
TOTAL	2023	6513	5741	3990	1751	0	0	1062	4679	772

71. Anul 2024 a marcat un salt spectaculos, numărul total de înscriși ajungând la 11.081, o creștere de aproximativ 70%. Această creștere a fost însoțită de o schimbare în distribuția geografică, zona CENTRU devenind lider (cu 3.834 de înscriși), în timp ce zona NORD a excelat printr-o rată de absolvire aproape perfectă (peste 95%). Cea mai semnificativă schimbare a fost introducerea și cererea masivă pentru nivelul B1, care a depășit 2.200 de participanți, arătând o maturizare a publicului care dorește să avanseze. De asemenea, participarea persoanelor refugiate și străine a crescut de nouă ori, de la 10 la 90 de persoane.

Zona	Anul	Total înscriși	Total absolvenți	Nivelul A1	Nivelul A2	Nivelul B1	Total refugiați/ străini	Sex (M)	Sex (F)	Certificați INTERN/ Abandon
NORD	2024	1903	1815	475	918	422	0	292	1523	34
CENTRU	2024	3834	3158	1028	1181	949	0	839	2319	163
SUD-EST	2024	3090	2785	1149	1070	566	0	590	2195	0
DISTANȚĂ	2024	2254	2045	740	643	662	0	491	1554	0
TOTAL	2024	11081	9803	3392	3812	2599	0	2212	7591	197

72. Datele parțiale din 2025 reflectă o cerere continuă, deși la un volum mai mic (8.506 total înscriși), cu o atenție sporită pentru nivelul B1 (peste 2.700 în prima etapă).

Zona	Anul	Total înscriși	Total absolvenți	Nivelul A1	Nivelul A2	Nivelul B1	Total refugiați/ străini	Sex (M)	Sex (F)	Certificați INTERN/ Abandon
NORD	2025	1649	735	207	243	285	47	-	-	-
CENTRU	2025	1942	1577	403	467	707	28	-	-	-
SUD-EST	2025	1851	1730	584	534	612	49	-	-	-
DISTANȚĂ	2025	1336	1066	244	399	423	6	-	-	-
TOTAL (Etapa I)	2025	6778		1438	1643	2027	85	0	0	0
CENTRU	2025	814	-	80	390	344	20	-	-	-
SUD-EST	2025	695	-	152	325	218	2	-	-	-
DISTANȚĂ	2025	219	-	109	20	90	182	-	-	-
TOTAL (Etapa II)	2025	1728		341	735	652	0	0	0	0
TOTAL	2025	8506		1779	2378	2679	335	0	0	0

73. Profilul demografic arată o constantă: femeile reprezintă majoritatea absolută a beneficiarilor, iar analiza domeniilor de activitate subliniază impactul major al programului în sectoarele vitale.

Femeile reprezintă majoritatea covârșitoare a cursanților în ambele perioade, cu un procent care crește de la aproape 76% în 2023 la peste 81% în 2024. Deși numărul bărbaților înscriși a crescut ușor (de la 2.467 la 2.759), numărul femeilor a crescut mult mai rapid, de la 7.725 la 11.979. În 2024, pentru fiecare bărbat înscris, au existat peste 4 femei înscrise, consolidând programul ca fiind predominant feminin.

Anul 2024	Nr. persoane
Domeniul de activitate	
Educație	3284
Administrație publică	759
Economie	2244
Justiție	446
Medicină	867
Arte	682
Altele	4490
TOTAL	12772

Anul 2025	Nr. persoane
Domeniul de activitate	
Educație	1165
Administrație publică	149
Economie	899
Justiție	161
Medicină	479
Arte	227
Altele	3557
TOTAL	6637

74. Atât în 2024, cât și în 2025, conform formularului de înscriere, cel mai mare număr de participanți a provenit din categoria „Altele”, urmat îndeaproape de angajații din Educație și Economie, evidențiind necesitatea stringentă de formare lingvistică pentru dezvoltarea profesională în aceste domenii-cheie.

75. În cadrul Programului național de învățare a limbii române pentru adulți, începând cu anul 2024 a fost majorat numărul de ore per nivel, pentru a răspunde necesităților reale de formare lingvistică ale participanților. Durata cursurilor din Programul național de învățare a limbii române pentru adulți a fost ajustată începând cu 2023, prin majorarea numărului de ore per nivel. Astfel, nivelul A1 a crescut de la 60 la 100 de ore, iar nivelul A2 de la 60 la 120 de ore, această ajustare fiind realizată inclusiv la solicitarea cursanților, care au indicat necesitatea unui timp suplimentar pentru consolidarea competențelor de bază.

76. Pentru a asigura accesul uniform la resurse didactice, au fost operate modificări ale Hotărârii Guvernului nr. 876/2015, extinzând cadrul normativ de asigurare cu manuale și materiale didactice pentru adulți. Ulterior, prin Ordinul MEC nr. 316 din 07.03.2025, a fost aprobată Instrucțiunea privind gestionarea materialelor didactice pentru adulți, care reglementează distribuirea, utilizarea și circulația acestora. Din 2025 funcționează și un mecanism de închiriere a manualelor, care optimizează gestionarea stocurilor și garantează acces echitabil la materiale actualizate în toate instituțiile implicate.

77. Rezultatele obținute în perioada precedentă demonstrează că învățarea limbii române în perspectiva educației pe tot parcursul vieții nu poate fi tratată ca o intervenție punctuală sau temporară. Aprobarea unui nou program este necesară pentru a asigura continuitatea și consolidarea cadrului curricular, metodologic și organizațional deja creat, astfel încât competența de comunicare în limba română să fie dezvoltată progresiv, coerent și sustenabil pentru toate categoriile de beneficiari.

78. Totodată, evoluția programului relevă o tranziție clară de la nevoia de competențe lingvistice de bază către cererea pentru niveluri funcționale și avansate, utilizabile în contexte socio-profesionale reale. Un nou program este indispensabil pentru a structura trasee complete de învățare, corelate cu CECRL, pentru a extinde oferta educațională dincolo de nivelurile inițiale și pentru a asigura recunoașterea formală a competențelor dobândite.

79. Studiarea limbii române reprezintă un factor esențial de integrare profesională și socială, în special pentru minoritățile naționale, adulți activi, nou-veniți și alte grupuri vulnerabile. Aprobarea unui nou program permite transformarea acestei nevoi într-o politică publică predictibilă, cu impact pe termen mediu și lung, contribuind la coeziunea socială, la îmbunătățirea calității serviciilor publice și la consolidarea rolului limbii române ca limbă de comunicare și integrare în societate.

Secțiunea 2.3. **Analiza SWOT**

80. În vederea evaluării politicii de studiere și promovare a limbii române prevăzute în prezentul Program, a fost realizată o analiză detaliată a punctelor forte și slabe, a oportunităților și a amenințărilor (analiza SWOT) – prezentată în tabelul de mai jos. Această analiză a fost efectuată ținând cont de obiectivele formulate, de direcțiile de acțiune și de măsura în care intervențiile planificate contribuie la soluționarea problemelor și provocărilor identificate în urma implementării Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023–2025.

Puncte forte	Puncte slabe
<p>1. Programul este pe deplin armonizat cu principalele documente naționale și internaționale: Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Agenda Națională de Integrare Europeană 2024–2030, Codul Educației, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă etc. Această coerență oferă stabilitate și legitimitate politică.</p> <p>2. Viziune integrată și orientată spre incluziune socială.</p> <p>3. Programul abordează simultan dimensiuni educaționale, culturale și civice, vizând consolidarea coeziunii sociale, reducerea inegalităților lingvistice și integrarea minorităților etnice, migranților și persoanelor revenite din diaspora.</p> <p>4. Progres semnificativ în implementarea ciclului anterior (2023–2025).</p> <p>5. Extinderea considerabilă a bazei de participanți la cursurile de învățare a limbii române, reflectând o tendință constantă de creștere și o receptivitate tot mai mare din partea publicului-țintă.</p> <p>6. Diversificarea progresivă a nivelurilor de formare lingvistică, prin dezvoltarea unui cadru coerent care acoperă toate etapele de competență – de la inițiere A1, până la nivelul B1, intermediar, ceea ce demonstrează</p>	<p>1. Oferta de profesori calificați pentru predarea limbii române ca limbă nematernă este insuficientă pentru a acoperi nevoile actuale, iar lipsa formării continue și a motivației profesionale afectează calitatea procesului educațional, mai ales în regiunile unde numărul cadrelor didactice este redus.</p> <p>2. Numărul scăzut de profesori deținători de grad didactic indică asupra, nivelului și calității predării limbii române, inclusiv lipsa unui sistem eficient de formare profesională privind educația multilingvă</p> <p>3. Conținuturile curriculare nu sunt mereu adaptate cerințelor reale ale pieței muncii, iar unele inconsecvențe curriculare reduc relevanța și aplicabilitatea competențelor lingvistice dobândite.</p> <p>4. Infrastructura educațională și resursele didactice digitale și interactive sunt limitate, și– îngreunează procesul de învățare, mai ales pentru grupuri de vârstă și niveluri diferite.</p> <p>5. Nu există un sistem clar de evaluare și monitorizare a competențelor orale la nivel național, ceea ce îngreunează aprecierea reală a progresului elevilor și ajustarea metodelor de predare. Lipsa unor instrumente standardizate și a unor criterii unitare face dificilă corelarea rezultatelor</p>

<p>consolidarea capacității instituționale și creșterea calității programului.</p> <p>7. Extinderea semnificativă a impactului programului prin includerea unui număr tot mai mare de cursanți adulți și de cadre didactice formate, ceea ce confirmă eficiența măsurilor de instruire continuă și relevanța socială a programului.</p> <p>8. Crearea de resurse curriculare (manuale, caiete, teste etc).</p> <p>9. Colaborare internațională și interinstituțională eficientă. Implementarea programului se bazează pe sinergia dintre instituțiile naționale, mediul academic și partenerii internaționali, ceea ce consolidează dimensiunea strategică a politicilor lingvistice și garantează continuitatea acțiunilor în timp.</p> <p>10. Interesul în creștere din partea minorităților naționale și a persoanelor strămutate pentru învățarea limbii române reflectă recunoașterea importanței programului ca instrument de integrare socială și profesională, dar și de consolidare a coeziunii comunitare.</p>	<p>examenelor cu calitatea procesului educațional în ansamblu.</p> <p>6. Participarea la cursurile de limba română diferă semnificativ între regiuni: în orașe și în regiunea Centru implicarea este mai mare, în timp ce zonele Nord și UTA Găgăuzia sunt mai puțin reprezentate, ceea ce arată o distribuție inegală a oportunităților educaționale și necesitatea unor măsuri care să asigure echitate la nivel teritorial.</p>
Oportunități	Amenințări/temeri
<p>1. Integrarea europeană și aderarea la Uniunea Europeană oferă șansa de a aduce educația lingvistică la nivelul standardelor europene, prin modernizarea programelor de studiu, formarea profesorilor și consolidarea rolului limbii române ca element de unitate și identitate națională și europeană.</p> <p>2. Dezvoltarea cooperării internaționale și a parteneriatelor educaționale permite colaborarea cu organizații și instituții din alte țări, oferind acces la experiență, resurse moderne și sprijin financiar pentru îmbunătățirea modului de predare a limbii române.</p> <p>3. Folosirea tehnologiilor digitale face posibil accesul mai ușor la cursuri de limba română pentru toți, inclusiv pentru adulți, refugiați și diaspora, sprijinind învățarea continuă și adaptarea conținuturilor la nevoile fiecărui cursant.</p> <p>4. Formarea și dezvoltarea profesorilor printr-o rețea națională de formatori ajută la îmbunătățirea competențelor pedagogice, culturale și digitale ale cadrelor didactice.</p>	<p>1. Scăderea demografică și migrația populației active duc la diminuarea numărului de elevi și a beneficiarilor programului, iar plecarea continuă a cadrelor didactice reduce disponibilitatea profesorilor calificați, afectând stabilitatea și calitatea procesului educațional.</p> <p>2. Dependența de finanțarea externă face programul vulnerabil la instabilitate financiară, deoarece schimbările în sprijinul oferit de partenerii internaționali pot pune în pericol continuitatea și eficiența activităților planificate.</p> <p>3. Instabilitatea și geopolitică poate influența negativ desfășurarea programului, întrucât evenimentele din regiune pot determina redirecționarea resurselor statului către alte domenii prioritare.</p> <p>4. Politizarea promovării limbii române poate genera neîncredere în rândul unor comunități minoritare, dacă aceasta este percepută mai degrabă ca un demers politic decât ca o inițiativă educațională.</p> <p>5. Lipsa cadrelor didactice tinere și specializate afectează calitatea predării,</p>

<p>5. Crearea și modernizarea resurselor educaționale contribuie la îmbunătățirea calității procesului de învățare, prin elaborarea și digitalizarea materialelor adaptate diferitelor contexte lingvistice și culturale.</p> <p>6. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor printr-un sistem clar de colectare și analiză a datelor ajută la măsurarea corectă a progresului și la adaptarea programelor pentru a sprijini mai bine grupurile vulnerabile.</p> <p>7. Armonizarea educației lingvistice cu standardele europene permite recunoașterea competențelor obținute și contribuie la un sistem educațional mai coerent și durabil.</p> <p>8. Promovarea limbii române ca mijloc de incluziune și unitate socială sprijină integrarea minorităților, refugiaților și persoanelor din diaspora, facilitând participarea lor în viața socială și profesională.</p> <p>9. Diversificarea finanțării și implicarea comunității prin atragerea de fonduri interne și externe, contribuie la asigurarea stabilității financiare și la dezvoltarea infrastructurii educaționale.</p>	<p>deoarece îmbătrânirea personalului și interesul scăzut al tinerilor pentru cariera didactică împiedică reînnoirea și adaptarea resursei umane la cerințele actuale ale sistemului educațional.</p> <p>6. Diferențele teritoriale și infrastructura educațională insuficientă mențin decalaje între mediul urban și cel rural, unde accesul limitat la tehnologie și resurse moderne scade participarea și performanța elevilor.</p> <p>7. Lipsa unui sistem eficient de monitorizare și evaluare reduce capacitatea de a măsura corect rezultatele programului și de a adapta intervențiile în funcție de nevoi, limitând astfel eficiența utilizării resurselor publice.</p>
--	--

Secțiunea 2.4.

Concluzii:

81. Analiza sistemului de învățământ general evidențiază necesitatea consolidării și modernizării procesului de predare-învățare a limbii române pentru copiii și elevii alolingvi, prin intervenții coerente la nivel curricular, didactic și al evaluării. În educația timpurie, aplicarea descriptorilor Pre-A1.1–Pre-A1.3 și elaborarea unor instrumente standardizate de monitorizare vor asigura urmărirea uniformă a progresului lingvistic încă din etapa preșcolară. În același timp, perspectiva dezvoltării sistemului impune întărirea formării inițiale și continue a cadrelor didactice, cu măsuri dedicate de atracție și retenție în regiunile cu deficit major, pentru a garanta accesul echitabil la predare de calitate. Modernizarea curriculumului pentru elevii alolingvi, alinierea acestuia la CECRL și dezvoltarea de resurse didactice diferențiate vor crea cadrul necesar formării competențelor reale de comunicare. Reformarea evaluării, prin integrarea probelor receptiv-productive, inclusiv orale, și corelarea explicită a rezultatelor cu nivelurile CECRL, va permite măsurarea autentică a competenței lingvistice și calibrarea progresului spre nivelurile așteptate. În paralel, introducerea programelor de sprijin lingvistic diferențiate și integrarea mecanismului național de certificare prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 476/2025 vor asigura coerența dintre curriculum, predare și evaluare, conferind sistemului de învățământ o direcție clară în pregătirea elevilor pentru continuarea studiilor și inserția pe piața muncii.

În acest context, concluziile analizei se aplică și beneficiarilor adulți ai Programului, inclusiv persoanelor adulte alolingve, părinților copiilor din comunități multilingve și altor adulți implicați în procese de educație și integrare socio-profesională, pentru care dezvoltarea

competențelor de comunicare în limba română constituie o condiție esențială a participării active la viața socială, educațională și economică. Măsurile prevăzute de Program, corelate cu mecanismele de evaluare și certificare a competențelor lingvistice, vor sprijini integrarea acestora în programe de formare continuă, pe piața muncii și în interacțiunea cu instituțiile publice, asigurând coerența intervențiilor educaționale pe tot parcursul vieții.

Capitolul III. SCOPUL PROGRAMULUI

82. Scopul principal al programului constă în dezvoltarea și implementarea unui sistem național integrat de învățare, predare, evaluare și certificare a competențelor în limba română, adaptat diverselor categorii de beneficiari și niveluri de competență. Programul urmărește asigurarea accesului echitabil la resurse, metodologii și servicii educaționale de calitate, în conformitate cu standardele europene (CECRL) și cu tendințele internaționale privind învățarea limbilor în contexte multilingve.

83. Prin acest program se dorește crearea unui ecosistem educațional coerent, care să includă formarea cadrelor didactice, digitalizarea proceselor de învățare, colaborarea interinstituțională și recunoașterea oficială a competențelor lingvistice la nivel național și internațional.

84. Programul se fundamentează pe principiul că limba română reprezintă un element esențial al coeziunii sociale, al incluziunii culturale și al participării civice active. Viziunea strategică urmărește construirea unei societăți plurilingve, integrate și echitabile, în care fiecare locuitor al Republicii Moldova — indiferent de vârstă, origine etnică, statut juridic sau profesional — are acces real, sustenabil și continuu la învățarea limbii române. Această viziune reflectă angajamentul statului de a asigura un cadru educațional și instituțional coerent, modern și incluziv, care promovează competențele lingvistice ca instrument de participare, dezvoltare personală și profesională, precum și de consolidare a identității civice comune.

85. Limba oficială a statului este o resursă esențială pentru dezvoltarea comună a individului și a statului. Obiectivele politicii lingvistice de stat, în contextul dezvoltării statului, sunt legate de dezvoltarea și competitivitatea individului, asigurarea bunăstării și calității vieții cetățeanului, precum și de sustenabilitatea limbii și a culturii naționale. Conform art. 11 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova, educația urmărește formarea competenței-cheie de comunicare în limba română.

86. Statul asigură protecția și dezvoltarea limbii române, sustenabilitatea și existența acesteia ca valoare națională.

Capitolul IV. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

Programul conține 4 obiective generale, 12 obiective specifice, după cum urmează:

87. **OBIECTIVUL GENERAL 1.** Creșterea nivelului de competență în comunicarea în limba română, astfel încât, până în 2028, subiecții sistemului educațional din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale să atingă nivelurile de performanță prevăzute de CECRL necesare pentru participare eficientă la procesul educațional și integrare socioprofesională.

87.1. Obiectiv Specific 1.1 Dezvoltarea competenței de comunicare în limba română în instituțiile de educație timpurie, astfel încât, până în 2028, cel puțin 30% dintre copiii care finalizează grădinița să atingă nivelul de performanță pre-A1.3, în conformitate cu standardele CECRL.

87.2. Obiectiv Specific 1.2 Consolidarea competențelor de comunicare în limba română ale elevilor din instituțiile de învățământ primar și secundar, ciclul I și ciclul II, cu predare în limbile minorităților naționale, astfel încât, până în 2028, rata de promovare la examenul național să atingă cel puțin 90% la nivel național și minimum 80% în fiecare instituție de învățământ.

87.3. Obiectiv Specific 1.3 Consolidarea competențelor de comunicare în limba română ale elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic, la nivel B1, și ale studenților din instituțiile de învățământ superior, la nivel C1, astfel încât, până în 2028, cel puțin 80%, să atingă nivelul de performanță conform standardelor CECRL

87.4. Obiectiv Specific 1.4 Creșterea numărului de cadre didactice din instituțiile de învățământ general cu predare în limbile minorităților naționale care dețin competențe avansate de comunicare în limba română, prin sporirea atractivității funcției didactice și promovarea dezvoltării profesionale continue, astfel încât, până în 2028, cel puțin 60% dintre acestea să atingă nivelul de performanță C1, conform standardelor CECRL.

88. OBIECTIVUL GENERAL 2. Dezvoltarea unui sistem funcțional de educație multilingvă în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale, astfel încât limba română să fie utilizată eficient ca limbă de instruire și comunicare, iar competența interculturală a beneficiarilor să fie consolidată pentru integrarea lor socială și profesională.

88.1. Obiectivul specific 2.1. Consolidarea cadrului instituțional pentru implementarea eficientă a educației multilingve, astfel încât, până în 2028, cel puțin 20% dintre instituțiile de învățământ (școli și grădinițe) cu predare în limbile minorităților naționale să obțină statutul de instituție multilingvă și să aplice integral reglementările EML care asigură utilizarea limbii române ca limbă de instruire.

88.2. Obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea resurselor educaționale pentru educația multilingvă, astfel încât, până în 2028, cel puțin 20% dintre instituțiile de învățământ (școli și grădinițe) să utilizeze materiale care susțin instruirea în limba română și dezvoltarea competenței interculturale.

88.3. Obiectivul specific 2.3. Asigurarea formării și certificării personalului didactic pentru implementarea educației multilingve, astfel încât până în 2028 cel puțin 10% dintre cadrele didactice din instituțiile ce urmează un model EML să utilizeze limba română ca limbă de instruire.

89. OBIECTIVUL GENERAL 3. Consolidarea competențelor de comunicare prin extinderea programelor de învățare a limbii române pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale, persoanele nou venite (reveniți și cetățeni străini), precum și alte categorii de beneficiari, în vederea asigurării integrării lingvistice și socioculturale.

89.1. Obiectivul specific 3.1. Extinderea programelor de învățare a limbii române pentru adulți aolingvi, astfel încât, până în 2028, cel puțin 25 de mii de persoane să participe în total la cursuri (circa 15.000 de beneficiari unici), dintre care 10–15% să atingă nivelul B2, 40% nivelul B1, 40% nivelul A2 și 10% nivelul A1, contribuind la integrarea lor lingvistică și socioculturală.

89.2. **Obiectivul specific 3.2.** Elaborarea și dezvoltarea programelor de învățare a limbii române pentru nou-veniți și alte categorii de rezidenți și cetățeni — astfel încât, până în 2028, toți participanții să atingă nivelul minim de competență lingvistică necesar integrării socioculturale.

90. **OBIECTIVUL GENERAL 4.** Promovarea învățării limbii române în diaspora și în țară pentru facilitarea integrării lingvistice a copiilor și adulților în mediile educaționale și sociale din care fac parte.

90.1. **Obiectivul specific 4.1.** Asigurarea programelor de învățare a limbii române pentru copiii și adulții din diaspora, astfel încât, până în 2028, toți participanții să poată comunica la un nivel funcțional în contexte socioculturale.

90.2. **Obiectivul specific 4.2.** Asigurarea programelor de integrare lingvistică pentru toți elevii nou-veniți (reveniți și cetățeni străini) care solicită asistență în procesul de integrare educațională, astfel încât, până în 2028, să fie oferit suport pentru cel puțin 80% dintre aceștia.

90.3. **Obiectivul specific 4.3.** Promovarea limbii române prin programe și campanii educaționale, culturale și mediatică, astfel încât, până în 2028, la activitățile de promovare derulate anual, atât fizic, cât și online, să participe cel puțin 10.000 de beneficiari.

91. Elaborarea obiectivelor generale ale prezentului Program a avut la bază integrarea principiului „nimeni să nu fie lăsat în urmă”, urmărindu-se reducerea marginalizării sociale și consolidarea incluziunii. În acest sens, au fost respectate următoarele principii fundamentale:

- 91.1. respectarea drepturilor omului;
- 91.2. solidaritatea și echitatea socială;
- 91.3. promovarea culturii păcii și a nonviolentei;
- 91.4. conservarea și transmiterea valorilor culturale ale minorităților naționale;
- 91.5. asigurarea durabilității și a continuității acțiunilor.

Totodată, Programul respectă criteriul convergenței, care presupune garantarea drepturilor economice, sociale și politice ale minorităților naționale.

Capitolul V. INDICATORI DE MONITORIZARE

Obiective	Indicator de impact /rezultat/	Valoarea de referință 2025	Valoarea țintă 2028	Sursa de date
Obiectiv general 1:	Procentul total al beneficiarilor (copii, elevi, elevi din ÎPT, studenți, cadre didactice) din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale care ating nivelurile-țintă CECRL, pe categorii educaționale.	70%	100%	Ministerul Educației și Cercetării (MEC)
	Diferența procentuală (2024–2028) a ponderii beneficiarilor care ating nivelurile-țintă CECRL, pe fiecare nivel de învățământ.	60%	100%	MEC

	Gradul de reducere a decalajului dintre rezultatele beneficiarilor din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale și media națională, raportat la evaluările de limbă română.	5,93	7,56,	MEC
<i>Obiectivul specific 1.1</i>	Procentul copiilor din instituțiile de educație timpurie alolingve care ating nivelul pre-A1.3 de competență în limba română la finalizarea grădiniței.	-	100%	MEC
	Procentul cadrelor didactice din instituțiile de educație timpurie alolingve care utilizează limba română în activitățile educaționale zilnice, conform curriculumului actualizat.	-	30%	MEC
	Ponderele instituțiilor de educație timpurie alolingve care aplică curriculumul actualizat la limba română și utilizează suporturi didactice revizuite.	-	30%	MEC
	Procentul copiilor din grupele medie, mare și pregătitoare care înregistrează progres anual măsurabil al competențelor de comunicare în limba română, conform evaluărilor eșantionate.	-	100%	MEC
<i>Obiectivul specific 1.2</i>	Rata de promovare la examenul național la Limba și literatura română pentru elevii alolingvi, la nivel național și în fiecare instituție (țintă: min. 90% național; min. 80% instituțional).	76,21%	90%	MEC
	Procentul elevilor alolingvi care ating nivelul-țintă de competență (corelat	-	90%	MEC

CECRL) pentru ciclul primar/gimnazial/liceal, conform Standardelor de corelare cu evaluările naționale.			
Procentul elevilor alolingvi din clasa a IX-a care obțin certificarea competențelor de comunicare în limba română, prin aplicarea extinsă a HG 476/2025.	-	100%	MEC
Procentul elevilor alolingvi incluși în programe remediale care își îmbunătățesc rezultatele la evaluările de limba română (creștere măsurabilă între evaluarea inițială și finală).	3000	9000	MEC
Procentul instituțiilor IPLMN dotate funcțional pentru predarea limbii române: cabinet de limba română cu resurse didactice și bibliotecă școlară completată cu literatură/colecții/dicționare relevante.	7	15	MEC
Numărul elevilor alolingvi participanți la tabere de vară cu imersiune lingvistică care înregistrează progres măsurabil la competențele de înțelegere auditivă și exprimare orală, conform instrumentelor standardizate/pilotate.	1200	1500	MEC
Ponderele claselor/școlilor alolingve care aplică curriculumul dezvoltat și manualele noi la Limba și literatura română, pentru ciclul primar, gimnazial și liceal.	-	100%	MEC

	Procentul elevilor alolingvi care ating nivelul-țintă de competență (corelat CECRL) pentru ciclul primar/gimnazial/liceal, conform Standardelor de corelare cu evaluările naționale.	-	100%	MEC
<i>Obiectivul specific 1.3</i>	Procentul elevilor din învățământul profesional tehnic care ating nivelul B1 de competență în limba română, conform CECRL.	-	100%	MEC
	Procentul studenților din instituțiile de învățământ superior care ating nivelul C1 de competență în limba română, conform CECRL.	-	100%	MEC
<i>Obiectivul specific 1.4</i>	Numărul cadrelor didactice din instituțiile alolingve certificate la nivel C1 de competență în limba română.	-	300	MEC
	Numărul cadrelor didactice care avansează în grad didactic, ca urmare a recunoașterii competențelor lingvistice.	220	220	MEC
	Rata de ocupare a funcțiilor didactice vacante de Limba și literatura română în instituțiile alolingve de către tineri specialiști.	80%	100%	MEC
	Numărul cadrelor didactice premiate în aria „Limbă și comunicare – alolingvi” în cadrul concursului „Pedagogul anului”.	-	9	MEC
<i>Obiectiv general 2</i>	Procentul instituțiilor de învățământ alolingve care aplică funcțional educația multilingvă, cu utilizarea	-	20%	MEC

	limbii române ca limbă de instruire.			
	Numărul personalului didactic din instituțiile EML certificat pentru predarea în regim multilingv, inclusiv utilizarea limbii române ca limbă de instruire.	-	200	MEC
<i>Obiectivul specific 2.1</i>	Procentul instituțiilor de învățământ (educație timpurie, primar și secundar) care obțin statutul de instituție multilingvă, conform procedurilor aprobate.	-	20%	MEC
	Ponderele instituțiilor multilingve care aplică funcțional modelul EML, inclusiv utilizarea limbii române ca limbă de instruire.	-	20%	MEC
	Numărul programelor universitare (licență și master) care includ module EML/CLIL, utilizate în formarea inițială a cadrelor didactice.	-	2	MEC
	Procentul cadrelor didactice din instituțiile multilingve care beneficiază de spor salarial pentru predare într-o limbă diferită de limba maternă, conform cadrului normativ modificat.	-	20%	MEC
<i>Obiectivul specific 2.2</i>	Procentul instituțiilor de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale care utilizează resurse educaționale EML/CLIL în procesul educațional.	-	20%	MEC
	Ponderele materiale educaționale elaborate	-	80%	MEC

	pentru educația multilingvă (ghiduri metodologice, fișe de lucru pentru IET, proiecte didactice pentru discipline nonlingvistice, lecții video).			
	Numărul bibliotecilor școlare din instituțiile alolingve dotate cu fonduri editoriale actualizate în limba română.	5	15	MEC
<i>Obiectivul specific 2.3</i>	Numărul experților naționali formați și certificați în managementul educației multilingve și metodologia CLIL.	-	5	MEC
	Procentul cadrelor didactice din instituțiile care aplică EML certificate pentru predarea disciplinelor în regim multilingv, inclusiv educație timpurie și discipline nonlingvistice.	-	20%	MEC
	Numărul managerilor școlari instruiți în aplicarea educației multilingve, care implementează măsuri EML la nivel instituțional.	-	150	MEC
<i>Obiectiv general 3</i>	Numărul total de participanți și de beneficiari unici ai programelor de învățare a limbii române pentru adulți, defalcat pe categorii de beneficiari.	25000(Nivelul A1 – B1)	25000 (Nivelul A1 – B2)	MEC
	Procentul participanților care ating nivelul minim de competență lingvistică necesar integrării socioculturale, conform standardelor CECRL.	60%	80%	MEC
	Procentul participanților care obțin certificarea competențelor de	-	80%	MEC

	comunicare în limba română, prin mecanisme naționale de evaluare și validare.			
<i>Obiectiv specific 3.1</i>	Ponderea beneficiarilor care ating nivelurile-țintă CECRL (A1, A2, B1, B2) în urma evaluărilor finale și certificării.	80%	90%	MEC
	Numărul de materiale educaționale elaborate pentru învățarea limbii române de către adulți (curriculumuri, manuale, caiete, suporturi audio, module e-learning, ghiduri funcționale, baterii de teste).	7	12	MEC
	Nivelul de satisfacție al participanților la cursurile de limba română pentru adulți, conform evaluărilor anuale de calitate.	80%	100%	MEC
<i>Obiectiv specific 3.2</i>	Numărul de participanți la cursurile de limba română destinate nou-veniților și altor categorii de rezidenți, pe tipuri de beneficiari și niveluri CECRL.	335	600	MEC
	Numărul de materiale educaționale elaborate pentru învățarea limbii române de către nou-veniți (curriculum A1-B2, manuale, caiete de lucru, suporturi audio).	- 10 teste	30 de module 48 teste	MEC
	Procentul profesorilor care predau limba română nou-veniților certificați sau formați pentru predarea la nivelurile A1-B1, conform programelor de formare.	-	30%	MEC
	Numărul total de beneficiari care participă anual la	-	3000	MEC

<i>Obiectiv general 4</i>	programe de învățare și promovare a limbii române, în țară și în diaspora.			
	Procentul participanților la programele de învățare a limbii române care finalizează cursurile și ating nivelul minim de competență prevăzut pentru program.	-	90%	MEC
<i>Obiectiv specific 4.1</i>	Procentul participanților (copii și adulți din diaspora) care ating un nivel funcțional de competență în limba română (A1–B2), conform evaluărilor raportate la CECRL.	-	90%	MEC
	Numărul de participanți la cursurile de limba română organizate în Centrele Educaționale din diaspora, defalcat pe niveluri de competență (A1–A2, B1–B2).	-	4000	MEC
	Numărul de materiale educaționale actualizate și elaborate pentru Centrele Educaționale din diaspora (curriculumuri, manuale, caiete de exerciții, suporturi audio), cu accent pe dimensiunea cultural-identitară.	-	4	MEC
	Procentul profesorilor din Centrele Educaționale din diaspora certificați pentru predarea limbii române, conform standardelor de competență lingvistică și metodologică.	-	30%	MEC
<i>Obiectiv specific 4.2</i>	Procentul elevilor nou-veniți care beneficiază de programe de integrare lingvistică și ating nivelul	-	100%	MEC

	de competență A1–B1 în limba română, raportat la totalul elevilor care solicită suport educațional.			
	Numărul de materiale educaționale elaborate pentru integrarea lingvistică a elevilor nou-veniți (ghid metodologic, manuale, caiete, materiale audio, teste interactive).	-	4	MEC
	Procentul instituțiilor de învățământ care dispun de personal format pentru implementarea programelor de predare-învățare intensivă a limbii române pentru elevii nou-veniți.	-	100%	MEC
<i>Obiectiv specific 4.3</i>	Numărul total de beneficiari care participă anual la activitățile de promovare a limbii române, în format fizic și online.	2250	4500	MEC
	Pondere programelor, concursurilor și campaniilor naționale și internaționale de promovare a limbii române implementate anual, (competiții, campanii media, școli de vară, concursuri tematice).	-	100%	MEC
	Gradul de acoperire a publicului-țintă prin campaniile de promovare a limbii române, măsurat prin participare, audiență și interacțiuni în mediul digital.	-	100%	MEC

Capitolul VI.

IMPACTUL PE TERMEN LUNG AL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

92. În urma implementării prezentului Program, se estimează o creștere semnificativă a nivelului de cunoaștere a limbii române în rândul reprezentanților minorităților naționale, al refugiaților,

al persoanelor revenite din diaspora și al altor grupuri vulnerabile, prin extinderea accesului acestora la o educație lingvistică de calitate, relevantă și adaptată nevoilor diverse. Programul va contribui la dezvoltarea competențelor lingvistice necesare pentru participarea deplină la viața educațională, profesională și socială, oferind oportunități egale de învățare pentru toți, inclusiv pentru copiii refugiaților din Ucraina și pentru persoanele care doresc reintegrarea în sistemul educațional și pe piața muncii.

93. Pe termen lung, implementarea programului va consolida egalitatea de șanse în accesul la educație, indiferent de statutul social, sex, religie, etnie sau abilități individuale, sprijinind integrarea socială și profesională a tuturor beneficiarilor. Creșterea competențelor de comunicare în limba română va facilita implicarea activă a cetățenilor în viața comunității, a societății și a pieței muncii, dezvoltând o cultură a responsabilității, participării și solidarității. Totodată, programul va contribui la reducerea barierelor lingvistice și la consolidarea coeziunii sociale, prin promovarea respectului reciproc, a dialogului intercultural și a valorilor democratice, în spiritul unei societăți incluzive și europene.

94. Astfel, până în 2028, implementarea prezentului Program va contribui la:

94.1. Îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a limbii române în rândul minorităților naționale, refugiaților, persoanelor revenite din diaspora și altor grupuri vulnerabile va fi realizată prin asigurarea accesului la cursuri de calitate, adaptate nevoilor și particularităților acestora.

94.2. Asigurarea integrării copiilor și tinerilor care vorbesc alte limbi în învățământul general, profesional și universitar, precum și facilitarea participării adulților la programe de formare continuă vor contribui la incluziunea educațională și socială.

94.3. Creșterea accesului la locuri de muncă mai bune, prin dezvoltarea competențelor lingvistice și sprijinirea integrării profesionale, va susține dezvoltarea economică și participarea activă pe piața muncii.

94.4. Promovarea comunicării și cooperării între comunități, prin stimularea dialogului intercultural și folosirea limbii române ca mijloc de înțelegere și respect reciproc, va consolida coeziunea socială.

94.5. Dezvoltarea centrelor și spațiilor de învățare moderne, inclusiv în regiunile cu acces limitat la educație, va asigura participarea echitabilă la cursuri gratuite de limba română pentru toți cei interesați.

94.6. Formarea continuă a profesorilor, prin crearea unei rețele naționale de formatori și dezvoltarea competențelor pedagogice, digitale și interculturale, va contribui la profesionalizarea resursei umane din sistem.

94.7. Modernizarea procesului de predare-învățare, prin utilizarea platformelor digitale, aplicațiilor interactive și instrumentelor multimedia, va face învățarea limbii române mai atractivă și mai accesibilă, inclusiv în format la distanță.

94.8. Instituirea unui sistem eficient de monitorizare și evaluare va permite urmărirea progresului cursanților și a impactului programului, contribuind la îmbunătățirea continuă a activităților educaționale.

94.9. Consolidarea cunoașterii limbii române ca element de unitate, încredere și participare activă în societate va sprijini apropierea de valorile europene și dezvoltarea unei societăți incluzive și solidare.

Capitolul VII.

COSTURI DE REALIZARE A OBIECTIVELOR GENERALE

ȘI A OBIECTIVELOR SPECIFICE

95. Prezentul Program corespunde CBTM-ului, Programului „Educația” și, respectiv, subprogramele: 8802 Educație timpurie, 8803 Învățământ primar, 8804 Învățământ gimnazial, 8806 Învățământ liceal, 8808 Învățământ profesional-tehnic secundar, 8809 Învățământ profesional-tehnic postsecundar, 8810 Învățământ superior, 8811 Învățământ superior postuniversitar, 8812 Perfecționarea cadrelor, 8813 Servicii generale în educație, 8814 Educație extrașcolară și susținerea elevilor dotați, 8815 Curriculum, 8816 Asigurarea calității în învățământ.

Finanțarea acțiunilor prevăzute în prezentul Program se va efectua pe principii de sinergie și complementaritate, din contul și în limitele mijloacelor aprobate anual în bugetul de stat și ale celor atrase, inclusiv de la partenerii de dezvoltare ș.a. Estimarea generală a costurilor pentru implementarea prezentului Program este efectuată în baza priorităților strategice și a acțiunilor identificate și formulate în Planul de acțiuni.

Bugetul pentru realizarea prezentului Program, proiectat în CBTM 2026 - 2028, este reflectat în tabelul:

Estimarea costurilor de realizare a obiectivelor generale și a obiectivelor specifice

Obiectiv specific	Codul Subprogramului/ subprogramului bugetar	Costuri pe ani			Costuri totale
		2026	2027	2028	
Obiectiv general 1		23.604.470,00	29.150.028,00	32.684.200,00	85.438.698,00
Obiectiv specific: 1.1	8802, 8803, 8804, 8805, 8812, 8813, 8815	2.376.400,00	3.980.328,00	2.095.000,00	8.451.728,00
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		2.376.400,00	3.980.328,00	2.095.000,00	8.451.728,00
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>					
<i>Costuri neacoperite</i>					
Obiectiv specific: 1.2	8812, 8813, 8815	9.398.870,00	12.050.500,00	12.500.000,00	33.949.370,00
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		2.450.000,00	2.750.000,00	3.050.000,00	8.250.000,00
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		6.948.870,00	9.300.500,00	9.450.000,00	25.699.370,00
<i>Costuri neacoperite</i>					
Obiectiv specific: 1.3	8808, 8809, 8810, 8812,	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>					
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>					
<i>Costuri neacoperite</i>					
Obiectiv specific: 1.4	8814, 8815	11.829.200,00	13.119.200,00	18.089.200,00	43.037.600,00
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		11.079.200,00	12.369.200,00	17.339.200,00	40.787.600,00
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		750.000,00	750.000,00	750.000,00	2.250.000,00
<i>Costuri neacoperite</i>					
Obiectiv general 2		2.206.591,00	6.046.272,00	8.461.936,00	16.714.799,00
Obiectiv specific: 2.1		370.591,00	3.264.772,00	1.764.772,00	5.400.135,00
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		370.591,00	1.764.772,00	1.764.772,00	3.900.135,00

<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		0,00	1.500.000,00	0,00	1.500.000,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv specific: 2.2		1.142.500,00	2.053.000,00	6.062.164,00	9.257.664,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>						
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		1.142.500,00	2.053.000,00	6.062.164,00	9.257.664,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv specific: 2.3	8812	693.500,00	728.500,00	635.000,00	2.057.000,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		400.000,00	400.000,00	400.000,00	1.200.000,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		293.500,00	328.500,00	235.000,00	857.000,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv general 3		21.209.050,00	23.893.050,00	21.027.800,00	66.129.900,00	
Obiectiv specific: 3.1	8812, 8813	19.827.100,00	22.511.100,00	19.490.000,00	61.828.200,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		18.580.000,00	18.700.500,00	18.580.000,00	55.860.500,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		1.247.100,00	3.810.600,00	910.000,00	5.967.700,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv specific: 3.2	8812, 8813, 8815	1.381.950,00	1.381.950,00	1.537.800,00	4.301.700,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		1.226.100,00	1.226.100,00	1.226.100,00	3.678.300,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		155.850,00	155.850,00	311.700,00	623.400,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv general 4		24.191.876,00	24.559.676,00	24.428.776,00	73.180.328,00	
Obiectiv specific: 4.1	8815, 2403	90.300,00	378.400,00	325.700,00	794.400,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		90.300,00	50.000,00	50.000,00	190.300,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		0,00	328.400,00	275.700,00	604.100,00	
<i>Costuri neacoperite</i>						
Obiectiv specific: 4.2		22.510.500,00	22.590.200,00	22.512.000,00	67.612.700,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		22.000.000,00	22.000.000,00	22.000.000,00	66.000.000,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		510.500,00	590.200,00	512.000,00	1.612.700,00	

<i>Costuri neacoperite</i>							
Obiectiv specific: 4.3	8814, 2304	1.411.076,00	1.591.076,00	1.591.076,00	1.591.076,00	4.593.228,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		1.246.076,00	1.426.076,00	1.426.076,00	1.426.076,00	4.098.228,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		165.000,00	165.000,00	165.000,00	165.000,00	495.000,00	
<i>Costuri neacoperite</i>							
TOTAL cost Program		71.031.987,00	83.649.026,00	86.602.712,00	86.602.712,00	241.283.725,00	
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>		59.818.667,00	64.666.976,00	67.931.148,00	67.931.148,00	192.416.791,00	
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>		11.213.320,00	18.982.050,00	18.671.564,00	18.671.564,00	48.866.934,00	
<i>Costuri neacoperite</i>							

Costul total al prezentului Program este de **241.283.725,00 lei, 192.416.791,00 lei** de la bugetul de stat și **48.866.934,00 lei** din asistență externă. De asemenea, costurile acestuia vor fi luate în considerare la elaborarea și modificarea CBTM-ului, care constituie principalul document de planificare financiară pentru următorii ani.

Ministerul Educației și Cercetării este în căutarea și altor parteneri de dezvoltare care să contribuie la realizarea anumitor acțiuni de incluziune și îmbunătățire a nivelului de cunoaștere a limbii române de către minoritățile naționale.

Capitolul VIII.

RISCURI ȘI MĂSURI DE PREVENIRE ȘI DIMINUARE A ACESTORA

96. În tabelul de mai jos sunt sistematizate riscurile în implementarea prezentului Program:

Riscul anticipat	Impact (scăzut, mediu, înalt)	Probabilitate (joasă, medie, înaltă)	Măsuri de diminuare/ înlăturare a riscurilor
Riscul politic – Schimbările frecvente ale priorităților guvernamentale, instabilitatea politică sau interpretarea politizată a programului pot întârzia implementarea sau pot afecta susținerea instituțională.	Înalt	Medie	Asigurarea unei baze legislative clare și durabile; integrarea programului în strategiile naționale și europene; menținerea unui dialog constant cu factorii de decizie și cu societatea civilă.
Riscul financiar – Finanțarea insuficientă sau dependența de surse externe pot compromite continuitatea activităților planificate și calitatea implementării.	Înalt	Medie	Diversificarea surselor de finanțare (buget de stat, fonduri externe, parteneriate locale); planificarea realistă a bugetului și stabilirea unui mecanism de alocare clar; monitorizarea periodică a cheltuielilor.
Riscul statistic – Lipsa unui sistem unitar de colectare, analiză și raportare a datelor poate duce la evaluări incomplete ale progresului și la decizii bazate pe informații insuficiente.	Mediu	Medie	Instituirea unui sistem digital de monitorizare a indicatorilor; formarea personalului în managementul datelor; actualizarea periodică a metodologiilor de raportare.
Riscul economic – Fluctuațiile economice, creșterea inflației sau reducerea resurselor bugetare pot limita capacitatea de implementare a programului.	Mediu	Medie	Prioritizarea cheltuielilor esențiale; atragerea sprijinului financiar din partea partenerilor internaționali; adaptarea planurilor de acțiune la contextul economic actual.
Riscul comunicațional – Lipsa unei strategii de comunicare coerente sau transmiterea incompletă a informațiilor poate genera confuzii, neînțelegeri și scăderea încrederii publicului.	Mediu	Înaltă	Elaborarea unei strategii de comunicare clare și unitare; promovarea transparentă a obiectivelor și rezultatelor; implicarea mass-mediei și a rețelelor educaționale în diseminarea mesajelor.

Riscul percepțiilor subiective – Posibilitatea ca programul să fie perceput greșit de unele comunități (de exemplu, ca un instrument politic sau identitar) poate reduce participarea și implicarea beneficiarilor.	Înalt	Medie	Promovarea unei abordări interculturale și incluzive; implicarea liderilor comunitari și a organizațiilor etnoculturale în comunicarea locală; accentuarea caracterului educațional, nu politic, al programului.
---	-------	-------	--

Prin aplicarea măsurilor propuse, riscurile pot fi diminuate, iar implementarea programului poate deveni mai stabilă, coerentă și sustenabilă, contribuind la atingerea obiectivelor de integrare socială, educațională și lingvistică până în 2028.

În acest context, Guvernul și Ministerul Educației și Cercetării vor depune toate eforturile necesare pentru a asigura condiții favorabile de implementare a prezentului Program, printr-o planificare eficientă, monitorizare continuă și cooperare interinstituțională, orientate spre diminuarea riscurilor identificate și garantarea unui proces durabil, echitabil și de calitate.

Capitolul IX.

AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE DE IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

97. Prezentul Program va fi aprobat și asumat de către Guvern, care va asigura cadrul strategic și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor propuse. Responsabilitatea principală pentru implementare va reveni Ministerului Educației și Cercetării, în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, alte ministere care au în subordine instituții de învățământ, Biroul Relații cu Diaspora, Inspectoratul General pentru Migrație și Agenția Relații Interetnice, direcțiile raionale și municipale de educație, autoritățile administrației publice locale, instituțiile de învățământ, precum și comunității și familiei, ca parteneri direcți în susținerea procesului educațional și a incluziunii lingvistice.

Capitolul X.

PROCEDURI DE RAPORTARE A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

98. Prezentul Program va fi monitorizat și evaluat de către Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu Agenția Relații Interetnice, Consiliul pentru Prevenirea Discriminării și Asigurării Egalității și Grupul de lucru interinstituțional responsabil de coordonarea, monitorizarea și asigurarea abordării sinergice în implementarea prezentului Program. Grupul de lucru interinstituțional se va reuni în ședințe de lucru de cel puțin două ori pe an.

Activitățile de monitorizare vor avea un caracter sistematic și vor include următoarele componente:

- 98.1. monitorizarea procesului de implementare a activităților prevăzute în Planul de acțiuni, în baza indicatorilor prezentului Program;
- 98.2. caracterul executării (anual, permanent);
- 98.3. implicarea responsabililor în executarea activităților prevăzute;
- 98.4. costurile/cheltuielile suportate;
- 98.5. termenele de implementare.

99. Monitorizarea va constitui un proces continuu de evaluare în baza indicatorilor și a rezultatelor obținute în cazul fiecărei acțiuni, prevăzute în prezentul Program. Procesul de

monitorizare va fi efectuat prin colectarea, prelucrarea și analiza datelor, identificarea erorilor sau a efectelor neprevăzute. Datele statistice și administrative vor fi colectate, după caz, atât prin utilizarea datelor oferite de autoritățile administrației publice centrale responsabile de politica sectorială, autoritățile administrației publice locale, cât și prin sondaje efectuate de către instituțiile specializate.

100. În urma monitorizării implementării prezentului Program, Ministerul Educației și Cercetării va elabora raportul anual de progres și îl va prezenta Guvernului. Pentru realizarea rapoartelor se va elabora Matricea de monitorizare în vederea urmării gradului de implementare a acțiunilor din Planul de acțiuni al Programului pentru anul de referință. Fiecare autoritate indicată în Planul de acțiuni va prezenta Ministerului Educației și Cercetării anual, până la 1 februarie, un raport detaliat privind progresul implementării în anul precedent, care va reflecta acțiunile și indicatorii pentru care este responsabilă. Rapoartele vor include partea descriptiv-analitică, care va înregistra progresele obținute, obstacolele în calea implementării și informațiile sub formă de tabel privind realizarea Planului de acțiuni.

101. Ministerul Educației și Cercetării va coordona toate acțiunile prevăzute în prezentul Program pe termen scurt și mediu. Monitorizarea implementării se va face continuu prin elaborarea rapoartelor anuale, care vor fi parte a Raportului anual de activitate a Ministerului. În aceste rapoarte se va analiza în ce măsură sunt detaliate, planificate și îndeplinite acțiunile prioritare prevăzute în prezentul Program. La finalul implementării Programului, Ministerul Educației și Cercetării va elabora un raport amplu în baza următoarelor criterii:

- 101.1. relevanța documentului de politici publice și a măsurilor incluse pentru țară;
- 101.2. gradul de realizare a obiectivelor (efectivitatea);
- 101.3. modul de utilizare a mijloacelor bugetare alocate (eficiența);
- 101.4. capacitatea de a produce efecte de durată (durabilitatea);
- 101.5. impactul documentului de politici publice, estimat în cadrul evaluării finale.

La finalul implementării prezentului Program vor fi organizate, de asemenea, sondaje sociologice privind calitatea implementării acestuia.

102. Pentru a asigura o abordare participativă și un proces obiectiv și comprehensiv de implementare, evaluarea finală va implica autoritățile administrației publice centrale și locale, organizațiile societății civile, mediul academic și partenerii de dezvoltare. Raportul de evaluare a implementării Programului se va elabora și se va prezenta până la data de 01 martie 2029, pentru perioada de implementare 2026 -2028, în conformitate cu responsabilitățile stabilite.

103. În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a prezentului Program, rapoartele anuale de monitorizare, precum și raportul final de evaluare vor fi publicate pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării.

**XI - Plan de acțiuni pentru implementarea
PROGRAMULUI NAȚIONAL
pentru învățarea limbii române pentru anii 2026 - 2028**

Nr. crt.	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Valoare de referință 2025	Ținta finală 2028	Termen de realizare	Costuri de implementare, lei			Costuri totale	Program Bugetar	Autorități responsabile	Partener
						2026	2027	2028				
OBIECTIVUL GENERAL 1. Creșterea nivelului de competență în comunicarea în limba română, astfel încât, până în 2028, subiecții sistemului educațional din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale să atingă nivelurile de performanță prevăzute de CECRL necesare pentru participare eficientă la procesul educațional și integrare socio-profesională. Obiectiv specific 1.1 Dezvoltarea competenței de comunicare în limba română în instituțiile de educație timpurie, astfel încât, până în 2028, cel puțin 30% dintre copiii care finalizează grădinița să atingă nivelul de performanță pre-A1.3, în conformitate cu standardele CECRL.												
1.	Actualizarea Curriculumului la limba română pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale	Curricula actualizată și aprobată	Curriculum existent, ediția 2018	Curriculum actualizat și aprobat în 2026	Trimestrul II, 2026	39.000,00			39.000,00	Subprogram 8815	Ministerul Educației și Cercetării (MEC)	Organul local de specialitate în domeniul învățământului (OLSDF) (organizațiile neguvernamentale (ONG))
2.	Elaborarea și implementarea programelor de formare continuă privind aplicarea curriculumului actualizat și utilizarea resurselor moderne	Programe de formare continuă elaborate și implementate	-	3 programe elaborate și implementate 300 de profesori formați Curs 110 ore (3 credite)	Trimestrul III, 2026	52.800,00	600.000,00	600.000,00	1.252.800,00	Subprogram 8812	MEC	OLSDF ONG
3.	Revizuirea suportului didactic și suportului audio de învățare a limbii române pentru grupa mare și pregătitoare	Suporturi revizuite și elaborate	Suporturi vechi, necorelate cu noul curriculum	6 suporturi revizuite; 2 suporturi audio Nr. de caiete pentru copii tipărite și distribuite	Trimestrele II - IV, 2026 - 2027	285.000,00	1.470.000,00	1.470.000,00	1.755.000,00	Subprogramul 8813	MEC	OLSDF ONG

4.	Organizarea cursurilor de limbă română pentru cadrele din instituțiile de educație alolingve timpurie	Cadre instruite	10 %	1200 de cadre instruite	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	900.000,00	900.000,00	900.000,00	2.700.000,00	Subprogramul 8813	MEC	OLSDI ONG
5.	Organizarea programelor de formare continuă pentru cadrele didactice privind Didactica limbii române în educația timpurie	Cadre didactice formate; numărul instituțiilor implicate	0%	600 cadre formate	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	400.000,00	400.000,00	400.000,00	1.200.000,00	Subprogramul 8812	MEC	OLSDI ONG
6.	Elaborarea proiectelor de lungă durată pentru grupele medie, mare și pregătitoare	Proiecte de lungă durată elaborate	-	3 proiecte elaborate (câte unul pentru grupa medie, mare și pregătitoare)	Trimestrul II, 2026	3.000,00			3.000,00	Subprogramul 8815	MEC	OLSDI ONG
7.	Elaborarea proiectelor de scurtă durată pentru grupele medie, mare și pregătitoare	Proiecte de scurtă durată elaborate	-	408 proiecte elaborate (136 pentru grupa medie, 136 pentru grupa mare, 136 pentru grupa pregătitoare)	Trimestrul III, 2026	400.000,00			400.000,00	Subprogramul 8815	MEC	OLSDI ONG
8.	Organizarea evaluării eșantionate la finalul nivelului preșcolar, în vederea monitorizării achizițiilor specifice absolvirii grădiniței.	Numărul de copii testați	-	2000 de copii testați	Trimestrul III, 2026 - 2028	23.000,00	135.000,00	135.000,00	293.000,00	Subprogramul 8815	MEC	OLSDI APL ONG

9.	Extinderea programului 100 de povești pentru grădinițele alolingve cu lecturarea poveștilor în limba română	Numărul de cărți distribuite Numărul de cadre didactice instruite Numărul de activități desfășurate	29 de instituții dotate	248 seturi de cărți (22 titluri) distribuite în 248 IET cu program în limbile minorităților naționale 300 profesori de limbă română în IET și 600 educatori din 277 IET realizează lectura interactivă în baza cărților în limba română 34 activități de lectură interactivă organizate în grupele medii, mari și pregătitoare	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	273.600,00	475.328,00	60.000,00	808.928,00	Subprogram 8813	MEC	OLSDI APL ONG
Total Obiectiv specific 1.1						2.376.400,00	3.980.328,00	2.095.000,00	8.451.728,00			
Obiectiv specific 1.2 Consolidarea competențelor de comunicare în limba română ale elevilor din instituțiile de învățământ primar și secundar, ciclul I și ciclul II, cu predare în limbile minorităților naționale, astfel încât, până în 2028, rata de promovare la examenul național să atingă cel puțin 90% la nivel național și minimum 80% în fiecare instituție de învățământ.												

10.	Elaborarea și implementarea programelor remediale pentru elevii alolingvi.	Programe remediale elaborate și implementate; număr de elevi beneficiari; Rată de promovare crescută Media la examen crescută	Rata de promovare e în clasa a IX-a 76,21% Nota medie: 5,93 Rata de promovare e în clasa a XII-a 98,80% Nota medie: 6.69	Minimum 3 programe remediale elaborate și implementate anual; minimum 9000 de elevi beneficiari; Creșterea ratei de promovare a elevilor alolingvi din clasa a IX-a de la 76,21% la minimum 91%. Creșterea mediei la Limba și literatura română, cl. a IX-a de la 5,93 la minimum 7,5. Creșterea mediei la Limba și literatura română, cl. a XII-a de la 6,69 la minimum 7,5.	Trimestrele I - III, 2026-2028	5.100.000,00	5.100.000,00	5.100.000,00	15.300.000,00	Subprogr am 8812	MEC	OLSDJ
-----	--	---	--	---	--------------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	------------------	-----	-------

11.	Elaborarea Standardelor de corelare a nivelurilor de competență lingvistică cu rezultatele evaluărilor naționale	Standarde elaborate și aprobate Instituții alolingve implicate	-	Standarde elaborate și aprobate; aplicare pilot în 10% dintre instituțiile alolingve (24 de instituții)	Trimestrul III, 2027	25.500,00	25.500,00	25.500,00	Subprogram 8815	MEC ANCE	OLSDÎ
12.	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 476/2025 cu privire la certificarea competențelor de comunicare în limba română ale persoanelor adulte și ale elevilor din învățământul liceal, în vederea extinderii aplicabilității acesteia asupra elevilor din clasa a IX-a.	HG 476/2025 modificată Număr de elevi testați	-	1000 de elevi absolvenți ai clasei a IX testați; 2000 de elevi absolvenți ai clasei a XII testați;	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	75.000,00	150.000,00	300.000,00	Subprogram 8812	MEC ANCE	OLSDÎ
13.	Dotarea cabinetelor de limba română IPLMN cu resurse didactice (seturi de literatură, dicționare, atlase lingvistice, colecții tematice)	Cabinete dotate	7 cabinete dotate	15 cabinete de limba română modernizate și dotate integral	Trimestrul III, 2026 - 2028	750.000,00	750.000,00	2.250.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG
14.	Organizarea taberelor de vară cu imersiune lingvistică în limba română pentru elevii alolingvi, atât în Republica Moldova, cât și în România	Tabără organizată Numărul de participanți implicați	1200 de elevi alolingvi	1500 de participanți	Trimestrul III, 2026 - 2028	1.500.000,00	1.800.000,00	4.500.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG
15.	Consolidarea capacității pentru extinderea predării limbii române în instituțiile IPLT „M. Eminescu”, mun. Comrat, Liceul „Luceafărul”, or. Vulcănești, UTAG; LT	Numărul spațiilor consolidate ; Nr de copii înscriși;	Un spațiu renovat	3 spații consolidate; Nr de copii înscriși va crește cu 10%	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	500.000,00	500.000,00	1.500.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG

22.	Introducerea, în Planul-cadru învățământul profesional-tehnic și universitar, începând cu anul II, a unei/două unități de curs obligatorii de specialitate în limba română în fiecare semestru	100% de instituții din învățământul profesional-tehnic care includ cursul; numărul programelor profesionale tehnice și universitare care integrează cursul.	-	100 % unități de curs obligatorii de specialitate în limba română în fiecare semestru în toate instituțiile profesionale-tehnice și cele superioare introduse	Trimestrul II 2026 - 2028					Subprogram 8808 8809 8810	MEC	Instituțiile de învățământ profesional tehnice și superior; partenerii de dezvoltare
23.	Introducerea unei unități de curs, obligatorii de <i>Cultură a comunicării</i> , în limba română, în Planurile-cadru ale învățământului profesional-tehnic și universitar	100% de instituții care au introdus cursul		100% curs au introdus în toate instituțiile profesionale-tehnice și cele superioare	Trimestrul II 2026 - 2028				0	Subprogram 8808 8809 8810	MEC	Instituțiile de învățământ profesional tehnice și superior; partenerii de dezvoltare
Total Obiectiv specific I.3												
Obiectiv specific I.4 Creșterea numărului de cadre didactice din instituțiile de învățământ general cu predare în limbile minorităților naționale care dețin competențe avansate de comunicare în limbă română, prin sporirea atractivității funcției didactice și promovarea dezvoltării profesionale continue, astfel încât, până în 2028, cel puțin 60% dintre acestea să atingă nivelul de performanță C1, conform standardelor CECRL.												
24.	Formarea și certificarea competențelor lingvistice la nivel C1 pentru profesorii de limba română și discipline nonlingvistice din instituțiile alolingve	Cadre didactice formate și certificate la nivel C1	-	Minimum 400 de cadre didactice certificate la nivel C1 până în 2028	Trimestrele I - III, 2026 - 2028	260.000,00	5.200.000,00	260.000,00	5.720.000,00	Subprogram 8812	MEC ANCE	OLSDI

25.	Organizarea programelor de imersiune lingvistică pentru cadrele didactice din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale, atât în Republica Moldova, cât și în România	Programe desfășurate Numărul de cadre didactice participante	3 programe organizate (1 în Republica Moldova și 2 în România)	Minimum 2 programe anuale; minimum 400 cadre didactice participante	Trimestrele III -IV, 2026 – 2028	750.000,00	750.000,00	750.000,00	2.250.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG
26.	Modificarea HG nr. 370/2006 privind Concursul „Pedagogul anului”, prin extinderea ariei <i>Limbă și comunicare</i> cu două subcategorii distincte: „Limba și literatura română (alolingvi)” și „Discipline nonlingvistice predate în limba română”.	Hotărâre de Guvern modificată și completată; cadre didactice participante anual la categoriile: limba română și discipline nonlingvistice	-	Hotărâre de Guvern modificată; minimum 60 cadre didactice participante anual în noile subcategorii	Trimestrul II, 2026	202.200,00	202.200,00	202.200,00	606.600,00	Subprogram 8814	MEC	OLSDÎ
27.	Modificarea HG 1009/2006 cu privire la cuantumurile burselor, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ mediu de specialitate, secundar profesional și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar în vederea măririi burselor pentru studenții de la Specialitatea Limba și literatura română pentru aolingvi	Hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1009/2006 adoptată; numărul de burse acordate	94 burse acordate	200 de burse acordate suplimentar	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028	1.265.000,00	1.320.000,00	1.320.000,00	2.585.000,00	Bugetul de stat (HG 1009/2006)	MEC	OLSDÎ APL ONG

28.	Motivarea cadrelor didactice de Limba și literatură română ce vor dori să meargă și să predea 5 ani în UTAG prin acordarea indemnizației pentru relocare	Numărul de cadre didactice specialiști în Limba și literatură română care vor merge să se angajeze în școlile din UTAG		30 de cadre didactice profesori de Limba și literatură română relocați	Trimestrele I-IV, 2026 - 2028	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	9.000.000,00		MEC	OLSDÎ APL ONG
29.	Modificarea HG nr. 391/2024 cu privire la încadrarea tinerilor specialiști în câmpul muncii în funcții didactice vacante și la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului privind acordarea transferurilor cu destinație specială pentru susținerea tinerilor specialiști	Hotărâre a Guvernului pentru modificarea a Hotărârii Guvernului nr. 391/2024 adoptată; Tineri repartizați în funcția de cadru didactic de limba și literatură română Valoarea alocației de repartizare	26 de absolvenți încadrați	90 de tineri specialiști încadrați 250 000 valoarea alocației la repartizare	Trimestrele I-IV, 2026 -2028	7.500.000,00	7.500.000,00	7.500.000,00	22.500.000,00	Bugetu l de stat (HG nr. 391/2024)	MEC	OLSDÎ APL ONG
30.	Elaborarea normelor metodologice privind stabilirea, evaluarea și recunoașterea competențelor lingvistice în limba română, obligatorii pentru angajarea, menținerea în	Norme elaborate și aprobate	-	Norme elaborate și aprobate	Trimestrul III, 2027	25.000,00			25.000,00	Subprogram 8815	MEC	OLSDÎ APL ONG

33.	Dezvoltarea și aplicarea procedurilor de acordare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și ciclul II, desemnate în calitate de instituții multilingve	Instituții cu statut de EML Număr de copii implicați Număr de cadre implicați	-	20 instituții cu statut de EML 1000 de elevi implicați 200 de cadre implicate	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028					Asistență externă	MEC	OLSDI APL ONG
34.	Dezvoltarea și aplicarea procedurilor de acordare a instituțiilor de educație timpurie desemnate în calitate de instituții multilingve	Instituții cu statut de EML Număr de copii implicați Număr de educatori implicați	-	20 instituții de educație timpurie cu statut de EML desemnate 500 de copii implicați 100 de educatori implicate	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028					Asistență externă	MEC	OLSDI ONG
35.	Integrarea modulelor EML și CLLIL în programele universitare (licență și master)	Programe universitare (licență și master) cu module EML și CLLIL integrate	-	2 programe universitare (licență și master) integrează modulele EML și CLLIL 100 de studenți încadrați	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028					Subprogram 8810	MEC	Instituții de învățământ superior; Parteneri de dezvoltare
36.	Modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, prin introducerea unui spor salarial pentru predare într-o altă limbă decât cea maternă	Lege modificată 21 cadre didactice	-	Lege modificată și aplicată până în 2028 100 cadre didactice care predau în regim EML	Trimestrul III, 2027	370.591,00	1.764.772,00	1.764.772,00	3.900.135,00	Subprogram 8803 8804 8806	MEC	OLSDI

Total Obiectiv specific 2.1												
Obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea resurselor educaționale pentru educația multilingvă, astfel încât, până în 2028, cel puțin 20% dintre instituțiile de învățământ (școli și grădinițe) să utilizeze materiale care susțin instruirea în limba română și dezvoltarea competenței interculturale.												
37.	Elaborarea Ghidului metodologic privind aplicarea abordării CLLJL și a altor metode multilingve în predarea disciplinelor nonlingvistice	Ghid elaborat și aprobat în 2026	Trimestrul III, 2026		110.500,00		110.500,00		110.500,00	Asistență externă	MEC	OLSDI ONG
38.	Elaborarea fișelor de lucru destinate IET care aplică EML pentru grupele medii, mare și pregătitoare	Fișele existente sunt fragmentate, necorelate metodologic	Trimestrul III, 2026 - 2028		42.500,00		42.500,00		42.500,00	Asistență externă	MEC	OLSDI ONG
39.	Elaborarea proiectelor de lungă durată pentru disciplinele istorie, chimie, matematică predate în regim EML	Proiecte elaborate pe discipline	Trimestrul III, 2028				40.000,00		40.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDI ONG
40.	Elaborarea proiectelor de scurtă durată pentru disciplinele istorie, chimie, matematică predate în regim EML	Proiecte elaborate; distribuția pe niveluri și discipline	Trimestrul III, 2028				4.079.664,00		4.079.664,00	Asistență externă	MEC	OLSDI ONG

44.	Elaborarea programelor de formare continuă pentru personalul didactic, vizând dezvoltarea competențelor necesare predării eficiente în regim multilingv (microcalificări și cursuri de perfecționare)	Programe de formare continuă elaborate	-	2 programe de formare continuă elaborate și acreditate (5 limbi: l. rom., l. ucr., l. rusă, l. găg., l. bulg.)	Trimestrele I - III, 2026 - 2027	93 500,00	93 500,00	187 500,00	Asistență externă	MEC	Instituții de învățământ superior; Parteneri de dezvoltare
45.	Formarea continuă a cadrelor din IET care activează în regim EML	Educatori instruiți	-	300 de educatori instruiți și certificați	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	200 000,00	200 000,00	600 000,00	Subprogram 8812	MEC	OLSDÎ APL ONG
46.	Formarea continuă a cadrelor didactice care predau discipline nonlingvistice în regim EML	Cadre didactice instruite și certificate	-	300 de cadre didactice instruite și certificate	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	200 000,00	200 000,00	600 000,00	Subprogram 8812	MEC	OLSDÎ APL ONG
47.	Organizarea sesiunilor de informare și formare pentru managerii școlari privind aplicarea educației multilingve	Sesiuni organizate; numărul de manageri participanți	6 sesiuni organizate	6 sesiuni naționale organizate 150 de manageri școlari instruiți	Trimestrele I - III, 2026 - 2028	90 000,00	90 000,00	270 000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG
48.	Formarea și certificarea formatorilor naționali pentru programele multilingve	50 de formatori certificați	-	Minimum 50 de formatori naționali certificați	Trimestrele I - III, 2027 - 2028	100 000,00	100 000,00	200 000,00	Asistență externă	MEC ANCE	Instituții de învățământ superior; Parteneri de dezvoltare
49.	Certificarea competențelor lingvistice ale profesorilor care predau discipline școlare în regim EML	Numărul de profesori certificați B2-C2; 2 Sesiuni de evaluare organizate	-	Minimum 200 de profesori certificați B2-C2; 2 sesiuni de evaluare organizate anual	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	45 000,00	45 000,00	135 000,00	Asistență externă	MEC ANCE	Instituții de învățământ superior; Parteneri de dezvoltare

50.	Organizarea vizitelor de studiu în instituții internaționale implementează modele avansate de educație multilingvă	Numărul de vizite de studiu realizate	Vizite de studiu inexistente sau izolate	3 vizite de studiu realizată anual	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028	693.500,00	728.500,00	635.000,00	2.057.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ APL ONG
Total Obiectiv specific 2.3												
OBIECTIVUL GENERAL 3. Consolidarea competențelor de comunicare prin extinderea programelor de învățare a limbii române pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale, persoanele nou-venite (reveniți și cetățeni străini), precum și alte categorii de beneficiari, în vederea asigurării integrării lingvistice și socioculturale.												
Obiectivul specific 3.1. Extinderea programelor de învățare a limbii române pentru adulți aloingvi, până în 2028, cel puțin 25 de mii de persoane să participe în total la cursuri (circa 15.000 de beneficiari unici), dintre care 10-15% să atingă nivelul B2, 40% nivelul B1, 40% nivelul A2 și 10% nivelul A1, contribuind la integrarea lor lingvistică și socioculturală.												
51.	Elaborarea curriculumului la limba română, nivel C1 - C2	Curriculum elaborat (70 pagini)	Curriculum existent doar până la nivelul B2	Curriculum elaborat la C1-C2 și aprobat	Trimestrul I, 2026	60.000,00			60.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ ONG
52.	Elaborarea suportului metodologic pentru formarea cadrelor didactice/ formatorilor/ trainerilor de limba română care predau adulților nivelurile B 2 - C1	Suport metodologic elaborat	-	Suport metodologic elaborat și aprobat până în 2027	Trimestrul II, 2026	76.500,00			76.500,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ ONG
53.	Perfecționarea cadrelor didactice care predau limba română adulților	Numărul de cadre formate anual	225 de cadre formate	600 de cadre didactice formate	Trimestrele I - III, 2026 - 2028	180.000,00	180.000,00	180.000,00	540.000,00	Subprogram 8812	MEC	OLSDÎ ONG
54.	Elaborarea suporturilor didactice B2-C1 (manuale, caiete, suporturi audio)	Suporturi elaborate pe nivel	-	Manuale, caiete, suporturi audio elaborate, nivelurile B2 -C1	Trimestrele I - III, 2026 - 2027	200.600,00	200.600,00		401.200,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ ONG
55.	Elaborarea bateriilor de teste pentru autoevaluare (A1-C1)	Teste elaborate	Câte 2 teste pentru nivelurile A1- B1	21 de teste elaborate:	Trimestrele II - III, 2026 - 2028	50.000,00	50.000,00	50.000,00	150.000,00	Asistență externă	MEC	ONG

56.	Elaborarea bateriilor de teste de evaluare finală (A1-C1)	48 de teste elaborate	10 teste de evaluare finală	48 de teste elaborate (2 pentru fiecare nivel A1-C1 anual)	Trimestrele II - III, 2026 - 2028	50.000,00	50.000,00	50.000,00	150.000,00	Asistență externă	MEC	ONG
57.	Organizarea cursurilor de limba română pentru adulți (A - B2)	Numărul cursurilor organizate; numărul adulților instruiți	25 000 de adulți formați	25 000 de adulți instruiți pe nivelurile A1-B2	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028	18.400.000,00	18.400.000,00	18.400.000,00	55.200.000,00	Subprogram 8812	MEC	OLSDI ONG
58.	Elaborarea modulelor tematice e-learning pentru învățarea limbii române (A1-B1 CECRL)	Module tematice per nivel elaborate	-	30 module tematice elaborate	Trimestrele III - IV, 2026 - 2028	250.000,00	250.000,00	250.000,00	750.000,00	Asistență externă	MEC	ONG
59.	Elaborarea ghidului de redactare a actelor administrative în limba română	Existența ghidului; numărul instituțiilor utilizatoare; numărul funcționarilor instruiți	-	Ghid elaborat și aprobat (50 pag)	Trimestrul III, 2027	42.500,00	42.500,00	42.500,00	42.500,00	Subprogram 8813	MEC	ONG
60.	Instituirea Centrului național de testare și validare a competențelor lingvistice în limba română (CECRL)	Existența Centrului instituit	-	Centru instituit	Trimestrul I, 2027	1.700.000,00	1.700.000,00	1.700.000,00	1.700.000,00	Asistență externă	MEC ANCE	OLSDI ONG
61.	Formarea și certificarea evaluatorilor naționali pentru testarea competențelor lingvistice	6 evaluatori certificați	-	Minimum 6 evaluatori naționali formați și certificați	Trimestrul III, 2027	78.000,00	78.000,00	78.000,00	78.000,00	Subprogram 8812	MEC ANCE	OLSDI ONG
62.	Organizarea vizitelor de studiu în instituții și centre educaționale din străinătate pentru formatorii specializați în predarea limbii române ca	Vizite de studiu realizate	Vizite de studiu ocazionale	3 vizite de studiu realizată anual	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028					Asistență externă	MEC	OLSDI ONG

	(curriculum, materiale didactice etc)	Raport elaborat și validat																
Total Obiectiv specific 3.1																		
Obiectivul specific 3.2. Elaborarea și dezvoltarea programelor de învățare a limbii române pentru nou-veniți și alte categorii de rezidenți și cetățeni — astfel încât, până în 2028, toți participanții să atingă nivelul minim de competență lingvistică necesar integrării socio culturale.																		
69.	Elaborarea Curriculumului la limba română pentru nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini) (A1–B2)	Curriculum elaborat	Curriculum elaborat și aprobat	Trimestrul III - 2026														ONG
70.	Elaborarea suporturilor didactice A1–B2 (manuale, caiete, suporturi audio) pentru nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini)	Suporturi didactice elaborate pe nivel	Manuale, caiete, suporturi audio elaborat, nivelurile A1 – B2	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	155.850,00	155.850,00	311.700,00	623.400,00										ONG
71.	Organizarea cursurilor de limbă română pentru nativii de vârstă a treia, inclusiv din regiunea transnistreană	Numărul de persoane instruite	-	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028	550.000,00	550.000,00	550.000,00	1.650.000,00										OLSDI APL ONG
72.	Organizarea programelor de formare pentru profesorii care predau limba română celor nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini) (A1–B1)	Programe elaborate; Numărul de profesori formați	3 programe elaborate; 60 profesori formați	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	176.100,00	176.100,00	176.100,00	528.300,00										OLSDI ONG
73.	Organizarea cursurilor de învățare a limbii române pentru nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini) (A1–B1)	Numărul de persoane instruite anual	Cursuri ocazionale, număr redus de beneficiari	Trimestrele I - IV, 2026 - 2028	500.000,00	500.000,00	500.000,00	1.500.000,00										OLSDI ONG
Total Obiectiv specific 3.2																		
OBIECTIVUL GENERAL 4. Promovarea învățării limbii române în diaspora și în țară pentru facilitarea integrării lingvistice a copiilor și adulților în mediile educaționale și sociale din care fac parte.																		
1.381.950,00																		
1.381.950,00																		
1.537.800,00																		
4.301.700,00																		

Obiectivul specific 4.1. Asigurarea programelor de învățare a limbii române pentru copiii și adulții din diaspora, astfel încât, până în 2028, toți participanții să poată comunica la un nivel funcțional în contexte socioculturale.

74.	Actualizarea Curriculumului la limba română pentru Centrele Educaționale din diasporă (A1-A2)	Curriculum actualizat; număr de pagini	Curriculum în vigoare, neactualizat; conținut limitat	Curriculum actualizat (62 pagini)	Trimestrul II, 2026	40.300,00			40.300,00	Subprogram 8815	Biroul Relații cu Diaspora (BRD) MEC	ONG
75.	Actualizarea manualelor A1-A2 cu accent pe cultură, istorie și tradiții ale Republicii Moldova	Manuale actualizate;	Manuale existente, fără integrarea conținutului identitar	Manualele A1-A2 actualizate	Trimestrele II - IV, 2027 - 2028	59.800,00	59.800,00		119.600,00	Asistență externă	BRD MEC	ONG
76.	Elaborarea caietelor și suporturilor audio A1-A2 cu accent pe dimensiunea cultural-identitară	2 caiete elaborate; 24 de fișiere audio	-	Caiete A1 - A2, 24 de fișiere audio elaborate	Trimestrele II - IV, 2027 - 2028	52.700,00	52.700,00		105.400,00	Asistență externă	BRD MEC	ONG
77.	Extinderea Curriculumului la limba română pentru Centrele educaționale din Diaspora (B1-B2)	Curriculum extins; număr de pagini	Curriculum doar pentru A1-A2	Curriculum extins pentru B1-B2 (62 pagini)	Trimestrul II, 2027	52.700,00			52.700,00	Asistență externă	BRD MEC	ONG
78.	Elaborarea manualelor, caietelor de exerciții și materialelor audio pentru nivelurile B1-B2	Materiale didactice elaborate		2 manuale, 24 caiete, 24 fișiere audio elaborate, nivel B1 - B2	Trimestrele II - IV, 2027 - 2028	163.200,00	163.200,00		326.400,00	Asistență externă	BRD MEC	ONG
79.	Organizarea programelor de formare continuă și certificarea competențelor lingvistice a profesorilor care predau limba română în Centrele Educaționale din diasporă	Numărul de profesori formați	20 de profesori	75 de profesori formați din 25 de Centre Educaționale	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028	50.000,00	50.000,00		150.000,00	Subprogram 2403	BRD MEC	ONG

80.	Organizarea cursurilor de limbă română pentru copii din diaspora	Cursuri organizate și desfășurate Numărul de copii implicați	-	3000 de copii instruiți	Trimestrele II - IV, 2026 - 2028						Asistență externă	BRD MEC	ONG
Total Obiectiv specific 4.1													
Obiectivul specific 4.2. Asigurarea programelor de integrare lingvistică pentru toți elevii nou-veniți (reveniți și cetățeni străini) care solicită asistență în procesul de integrare educațională, astfel încât, până în 2028, să fie oferit suport pentru cel puțin 80% dintre aceștia.													
81.	Organizarea programelor de integrare lingvistică pentru copiii nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini), nivelurile A1-B1.	instituiții participante; copii beneficiari	237 de copii reveniți 1200 de copii refugiați	100 % instituții de învățământ implicate; 100 % de copii integrați	Trimestrul III 2026 -2028	22.000.000,00	22.000.000,00	22.000.000,00	22.000.000,00	66.000.000,00	Bugetul de stat HG 868 /2014	MEC Inspectoratul General pentru Migrație	OLSDI APL ONG
82.	Elaborarea ghidului metodologic pentru predarea-învățarea intensivă a limbii române pentru copiii nou-veniți (reîntorși/reveniți și străini)	Ghid metodologic elaborat; număr de pagini	-	Ghid metodologic elaborat (92 pagini) până în 2027	Trimestrul II, 2027	78.200,00				78.200,00	Asistență externă	MEC	ONG
83.	Organizarea formării continue pentru cadrele didactice implicate în Programul de predare-învățare intensivă a limbii române (Nivel A1 - B1)	45 de trainerii naționali; 120 de profesori instruiți	-	45 de trainerii naționali formați; minimum 120 de profesori instruiți	Trimestrul III 2026 - 2026	330.000,00	330.000,00	330.000,00	330.000,00	990.000,00	Asistență externă	MEC	OLSDI ONG

84.	Elaborarea suportului didactic pentru nivelurile A1-B1 (manuale, caiete, materiale audio, teste interactive) în baza Curriculumului aprobat	Spport didactic elaborat	-	3 Suporturi didactic complet elaborate : 3 manuale, 3 caiete, 3 fișiere audio, 9 teste, 3 teste de plasare	Trimestrul IV 2026 - 2026	180.500,00	182.000,00	182.000,00	544.500,00	Asistență externă	MEC	OLSDÎ ONG
Total Obiectiv specific 4.2												
Obiectivul specific 4.3 Promovarea limbii române prin programe și campanii educaționale, culturale și mediatice, astfel încât, până în 2028, la activitățile de promovare derulate anual, atât fizic, cât și online, să participe cel puțin 10.000 de beneficiari.												
85.	Desfășurarea competiției naționale „Marea Dictare Națională”	Numărul de participanți	2250 de participanți (2023-2024)	Competiție organizată anual; 4.500 de participanți	Trimestrul III, 2026-2028	1.146.076,00	1.146.076,00	1.146.076,00	3.438.228,00	Subprogram 8814	MEC	OLSDÎ APL ONG
86.	Dezvoltarea și implementarea Campaniei Naționale și Internaționale „Oriunde ai fi, citește românește” (TV, radio, digital, social media)	Numărul de vizualizări Număr de minute difuzare	-	Minimum 500.000 de vizualizări anual; minimum 600 de minute difuzare anual	Trimestrul III 2026-2028	180.000,00	180.000,00	180.000,00	360.000,00	Subprogram Susținerea diasporei 2304	BRD MEC	ONG
87.	Organizarea Concursului „Limba Română, Tezaur Viu” (eseuri, poezie, video scurt) pentru copiii din diaspora, repatriați și refugiați	Număr de participanți ; număr de lucrări;	-	Minimum 450 de participanți; 450 de lucrări;	Trimestrul II, 2026-2028	50.000,00	50.000,00	50.000,00	150.000,00	Subprogram 8814	BRD MEC ARI	OLSDÎ APL ONG
88.	Organizarea școlilor de vară cu programe educaționale tematice dedicate limbii române	Școli de vară organizate și desfășurate ;	-	3 școli de vară (una/an); 300 de copii de copii anual; minimum 15	Trimestrul III, 2026-2028	165.000,00	165.000,00	165.000,00	495.000,00	Asistență externă	BRD MEC ARI	OLSDÎ APL ONG

